

2021 m. Nr. 1

Laiškai Šviesuoliams

Asmeninės brandos pavyzdžiai

Silvijus Pokštas, Bill Pahl, Thomas Gajdosik, Raimundas Vaitkevičius

Šviesuolių kelio klausimai

Andrius Kulikauskas

Laiškai šviesuoliams 2021 m. Nr.1

Žiniaraštis apžvelgiantis šviesuolių pastangas asmeniškai bręsti, palaikyti kitų brandą ir telkti šviesuolių bendrystę.

Turinys

Asmeninės brandos pavyzdžiai.

- Silvijus Pokštas Akmens pajudėjimas.
- Bill Pahl Avarinis išėjimas.
- Thomas Gajdosik. Įprotis skaityti „liturgines valandas“.
- Raimundas Vaitkevičius. Mintys apie brandą.
 - AK. Žaidimas: Kas ką bylojo? Kaip ir kodėl?
 - AK. Tyrimas: Rūšiuokime, lyginkime, dėliokime, apžvelkime posakius apie brandą.

Andrius Kulikauskas. Šviesuolių kelio klausimai.

- Šviesuolių keliu einantiems.
- Kaip man brandinti save?
- Kas yra šviesuolis?
 - Žaidimas: Atpažinkime Lietuvos šviesuolius.
- Koks yra šviesuolių brandos kelias?
 - Dvylika klausimų šviesuoliui.
- Tyrimai: Sunkūs bendradarbiavimo klausimai.
- Kaip mums telkti šviesuolių bendrystę?
 - Mokykimės iš kitų judėjimų.
 - Draugystė ir draugijos.
- Laukiame kito numerio.

Sveikinimas

Mieli šviesuoliai, kviečiu skaityti ir platinti šį pirmąjį mūsų žiniaraštį. Pirmoje dalyje rasite gyvų pasisakymų iš Silvijaus Pokšto, Bill Pahl, Thomas Gajdosik ir Raimundo Vaitkevičiaus, kaip mokomės bręsti, juk tai geriausiai atspindi mūsų veiklą. Siūlau mums Raimundo sąrašą 25 posakių apie brandą papildyti, įvairiai rūšiuoti, perdėlioti, išnagrinėti su tikslu ieškoti ir išvelgti brandos dėsningumą. Antroje dalyje pristatau žiniaraščio tikslus. Aprašau tris būdus kaip brandinti save. Apibūdinu šviesuolius. Apžvelgiu kaip telkiame šviesuolių bendrystę. Priedu sąrašą sunkių klausimų kuriuos tikiu gvildensime kartu. Prasiblaškymui rasite vieną kitą paveikslėlį ar žaidimą. Galiausiai, laikiu jūsų laiškų šviesuoliams kitiems numeriams.

Jus sveikinu malda. „Tešviečia ir jūsų šviesa žmonių akivaizdoje, kad jie matytų gerus jūsų darbus ir šlovintų jūsų Tėvą danguje.“

Redaktorius Andrius Kulikauskas, ms@ms.lt, +370 607 27 665,
„Mes šviesuoliai“ <http://www.ms.lt>

Visuomenės turtas

„Laiškai šviesuoliams“ turinys yra visuomenės turtas (angliškai - "Public Domain"). Pavyzdžiui, žiniaraščio viršeliui panaudojome fotografo Drew McNaughton nuotrauką smėlio, kurią jisai leidžia visiems laisvai naudotis. Mūsų redaktorius aptiko šią jo nuotrauką svetainėje unsplash.com Panašiai, mes atsisakome autorinių teisių, kad galėtumėte žiniaraštį nevaržomai platinti, kartu savo nuožiūra įvairiai pritaikyti bet kurias jo dalis.

Apie autorius

Štai mūsų autorių kartinės vertybės, ar tiesiog kas jiems gyvenime svarbu, ir jų gvildenami klausimai, kas tik nori jais pasidainti. O kuri vertybė jums visų brangiausia, visas kitas aprėpianti? Ir kuriam klausimui jūs trokštate atsakymo bet jo dar neradote?

- Silvijus Pokštas. Šeima. Kodėl Lietuvos visuomenė neatjaučia žmonių, o juos smerkia?
- Bill Pahl. Būti gyvu kiek tik įmanoma. Ar yra pomirtinis gyvenimas? Kokios yra visatos ištakos?
- Thomas Gajdosik. Suvokimas, kad Dievas mane myli, kad ši meilė yra dovana ir raktas į visą tikrovę.
- Raimundas Vaitkevičius. Jam svarbu tobulėti, gerai vykdyti savo pareigas. Kaip man valdyti savo laiką? Kaip kiekvienu momentu žinoti ir daryti tai, kas tuo metu reikalingiausia?
- Andrius Kulikauskas. Gyventi besąlygiška tiesa. Kaip Dievas atsiskleidžia meile? Kaip palaikyti savo, kitų ir Dievo brandą? Kaip puoselėti šviesuolių bendrystę? Kaip matematika išreikšti besąlygišką tiesą?

Asmeninės brandos pavyzdžiai

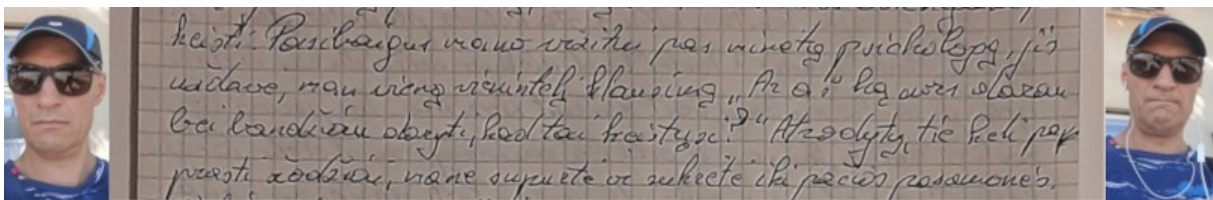
Silvijus Pokštas. Akmens pajudėjimas

Mieli šviesuoliai,

Esu Silvijus Pokštas, eilinis statistinis planetos Žemė vienetas. Kodėl eilinis? Todėl, kad niekuo neišsiskiriu iš daugelio pasaulio žmonių, bent žiūrint išoriškai. Tos pačios kojos, rankos, galva, kūnas ir oda bei raumenys su skeletu. Tačiau labiau pasigilinus ir pabandžius paieškoti daugiau panašumų, be to, kad dar visi turime vardą „ŽMONĖS“, supranti, jog tai tikriausiai ir visas panašumas. Aš augau ir vysčiausi aplinkoje bei visuomenėje, kurioje kaip man atrodė buvo teigiama, kad esame visi lygūs, vienodi, jog mūsų ateitis, galima sakyti, yra užprogramuota ir mažai kas priklauso nuo mūsų pačių. Galima teigti, jog aš gyvenau paprastą eilinį statistinį gyvenimą t.y. nuo klausimo iki atsakymo. Viskas atrodė, taip ir turi būti. Toks gyvenimas buvo mielas mano širdžiai, pasaulio suvokimui, bendravimui, tikslo siekimui bei problemų sprendimui. Klausimais ir atsakymais į juos. Iškildavo klausimas, rasdavau į jį atsakymą ir gyvenau toliau. Viskas paprasta ir atrodytų gražu. Kol neįvykto tai, kas mano suvokimą apie gyvenimą, jo vertybes ir aplamai viską, supurtė iš pagrindų.

Viskas įvyko po vieno mano pokalbio su psichologu. Tuo metu aš buvau nusivylęs viskuo, savimi, visuomene, draugais ir net gyvenimu. Viskas atrodė pilka, kadangi aš žinojau atsakymus į daugelį klausimų, susijusių su visuomene, mano egzistencija,

padėti, kurioje aš tuo metu buvau atsidūręs. Mano tuometinis pokalbis su psichologu užtruko apie pusantros valandos. Visą tą laiką gerb. psichologas manęs klausė, nei karto nepertraukė, o aš vis liejau savo tulžį ant savęs, ant visuomenės dėl savo nenusisekusio gyvenimo ir visų globiškių problemų, kurių man tuo metu atrodė negaliu pakeisti. Pasibaigus mano vizitui pas minėtą psichologą, jis uždavė man vieną vienintelį klausimą „Ar aš ką nors darau bei bandžiau daryti, kad tai keistųsi?“ Atrodytų tie keli paprasti žodžiai mane supurtė iki pačios sąmonės. Kelias dienas vaikščiojau ir ieškojau atsakymo į man pateiktą klausimą, bet kaip tikriausiai jau supratote, jo neradau. Paskambinau ir paklausiau apie tai savo pažįstamų, tačiau ir jie atsakymo į šį atrodytų paprastą klausimą neturėjo. Šiuo metu tikriausiai ir įvyko tai ką aš vadinu „akmens pajudiniu“, nes aš pradėjau ieškoti atsakymų į tai, į ką tikriausia negalima rasti. Ieškojau naujų pažiūrų, diskutavau su daugeliu žmonių, tuo metu man tai nesudarė problemų, kadangi atlikinėjau bausmę už padarytą nusikaltimą, o tokioje vietoje žmonių, jų nuomonių ir laiko tikrai turi apščiai.

Žmona tuo metu pakrikštijo mūsų jaunėlių sūnų Karolį Simoną, jo krikštatėviu tapo Andrius Kulikauskas. Iš pradžių mes bendravome laiškais, telefoniniais skambučiais ir trumpų pasimatymų metu. Kažkur savo sąmonėje aš suvokiau, kad kažką darau ne taip ir ieškau atsakymo ne ten. Andrius man padėjo suvokti daugelį dalykų, kurie man atrodė savaime suvokiami, bet taip nebuvo. Pagrindinis dalykas, kurį aš suvokiau ir supratau, bendraudamas su Juo, buvo tai, kad jeigu aš žinau atsakymus į visus klausimus, reiškia tik viena, su manimi kažkas negerai. Jis man parodė ir atskleidė visai kita t.y. tai, jog atsakymas į klausimą turėtų iškelti naują klausimą ir t.t. Visa pradėjo keistis, atrodytų neįmanomi dalykai tapo realūs. Aš Andrių pakviečiau į pataisos namus, kuriuose atlikinėjau bausmę, pasidalinti mintimis ir gyvenimo suvokimu su kitais nuteistaisiais. Jis sutiko.

Visa ta veikla, kurią pradėjome įgijo kryptį ir pavadinimą „Šviesuolių dirbtuvės“. Kryptį mes susirasdavome kiekvienas savo t.y. ją įvardydami, kaip savo „kertinę vertybę“. Diskutuodami ir šnekėdami kiekvienas apie savo vertybę, mes net to nesuvokdami, nukreipiame mūsų diskusijos dalyvį, ten kur jis net negalvojo atsidurti. Jis tarytum iš vidaus prie viso to prisiliečia ir kažką pritaiko tam kas rūpi jam pačiam. Atrodytų „kertinė vertybė“ yra mano, tačiau diskusijos ir pokalbių metu suvoki, kad visai tai yra persipynę. Kiekvieno mąstymai susiję su jo „kertine vertybe“ ir sprendimo būdu, mesteli minčių ir sprendimo būdų mano paties sprendimui susijusių su mano paties „kertine vertybe“. Tai lyg koks nepaaiškinamas žaidimas ir suvokimas, jog atsakymo į viską negali būti, kad kiekvienas atsakymas užduoda naują klausimą, kiekviena išspręsta problema pagimdo kitą ir taip be galo. Dabartinis mano pasaulis ir suvokimas apie tai ką aš manau žinąs įgavo naujų spalvų, atsirado naujų klausimų ir atsakymų, kurie užduoda naujus klausimus, tai ir yra gyvenimas. Bendravimas bei malonios diskusijos „Šviesuolių dirbtuvėse“ pakeitė mano suvokimą apie daugelį dalykų, o svarbiausia pastūmėjo mane veikti ir kažką tai daryti, kad kažkas keistųsi. Suvokti posakį „Jog kažką pakeistum, turi pirmą pasikeisti pats.“

Širdingai jums dėkoju, kad perskaitėte mano mintis ir samprotavimus šiame laiške.

Bill Pahl. Avarinis išėjimas.

Nesivaldžiau, neteisingai maitinausi, netinkamai gyvenau. Eidamas ne tuo keliu patyriau, kad pasaulis sukasi ne taip kaip galvojau ar norėjau. Pakartotinai sirgau ir dažnai jaučiausi kaip šūdas. Neišmanymas mitybos, mankštos ir mokslo privedė prie vargo. Piktnaudžiavau man suteikta gyvenimo dovana. Vingiuotu keliu supratau, kad ne man tarnauja pasaulis, o būtent aš privalau laikytis jo taisyklių. Vadinkite tai mokslu, biologija, motina gamta arba Dievu, aš ėjau klystkeliais ir privalėjau subręsti! Dažnai susirgdavau ir suvokiau, kad jei nepakeisiu režimo, taip ir sugriausiu savo gyvenimą. Apsišvietimu, susilaikymu, drausme man pavyko. Pakeičiau savo mitybą, mankštos režimą ir požiūrį, tad man pavyko įgyti puikią formą. Aš keičiausi ir brendau.

Buvau neišmanėlis. Valgydavau 4 ar 5 kartus per dieną. Vartoju alkoholį. Aš nepakankamai mankštinausi. Dažnai per ilgai miegodavau. Neturėjau supratimo kiek cukraus ar kalorijų suvartoju arba sudeginau. Po kelerių metų tokio gyvenimo ėmiau sirgti. Laimei, man ėmė sektis, kai pradėjau savarankiškai mokytis sveikatos mokslų. Žiūrėjau vaizdo įrašus, kalbėjausi su kitais, skaičiau knygas ir užsirašinėju. Skaičiau apie kofeiną ir alkoholį, ankščiau niekada neturėjau supratimo apie daugumą to, ką sužinojau.

Apsirydavau. Supratau tai ir atsisakiau įvairaus persivalgymo. Daugiau mankštinausi ir pasirūpinau, kad išsimiegočiau bet ne persimiegočiau. Sužinojau daugiau apie cukrų, alkoholį ir kofeiną, mat, net nežinojau, kas yra vartojimo požymiai. Kofeinas ir alkoholis ir daugybė tūkstančių medžiagų turi vartojimo požymius, apibūdinančius nuriimo pasekmes standartiniais rodikliais. Susipažinau su biochemija ir tai atvėrė akis.

Asmeninė branda yra tada, kai keičiatės taip, kad tobulėtumėte. Brendau kai supratau, kad savo kūnu geriausiai pasirūpinu tada, kai laikausi tinkamos pusiausvyros mityboje, mankštoje, poilsyje. Brendau mokydamasis šių dalykų. Kuo daugiau skaičiau, tuo labiau išaugau iš šio savo neišmanymo. Mano neišmanymas buvo apie motiną gamtą, biologiją, mediciną ir mokslą apskritai. Mano neišmanymas apėmė Dievą ir jo mums dovanotą gyvenimą. Dievas duoda tau šią gyvenimo dovaną, kurią mes visi turime. Nусisukau nuo daugybės galimų ydų ir subrendau.

Aš pats buvau matęs, tiek savo, tiek kitų gyvenimuose. Vakarėlis dažnai baigiasi žiauriai. Vartojimo neišmanymas tarsi užburia žmones, neišmanančius, kaip smarkiai jie skriaudžia save. Brendau kai šitą pamačiau taip, kaip iš tiesų yra. Taip pat išmokau branginti, kaip puikiai žmogus gali jaustis ir atrodyti, jei rūpinasi savimi.

Bet kuris žmogus gali labai lengvai nepaisyti motinos gamtos, mokslo ir Dievo jei nesirūpina savimi. Nustojau taip elgtis. Pajudėjau pirmyn ir džiaugiausi vaisiais. Aš būčiau atsisakęs dovanų, kurias gavau, jei nebūčiau subrendęs ir pasikeitęs. Man buvo geriau nuo tos dienos. Skaitymas, nagrinėjimas, savistaba ir pripažinimas gyvenimo dovanos paskatino šią mano brandą.

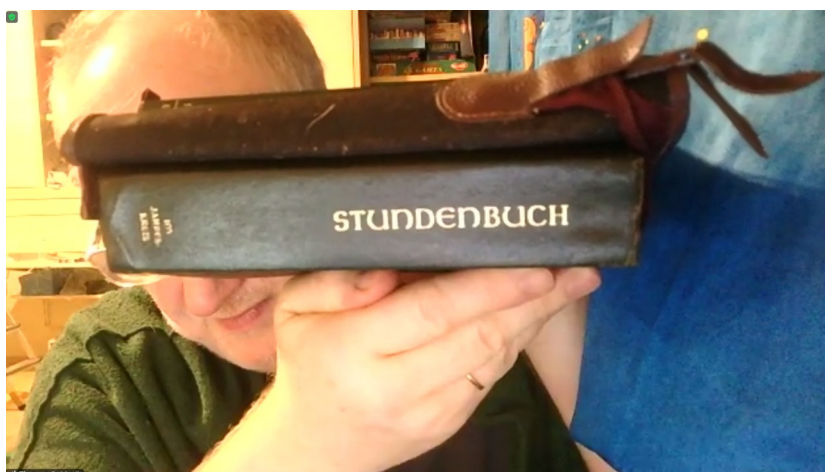
Išvertė Evaldas Balčiūnas ir Andrius Kulikauskas su Google pagalba.

Thomas Gajdosik. Mano asmeninės brandos pavyzdys: Įprotis skaityti „liturgines valandas“.

Mano tėtis namuose turėjo knygas su „Dievo tautos liturginėmis valandomis“ (Valandų liturgija, brevijoriumi), tiek dvasininkų įprastą, tiek benediktinų versijas. Prieš eidami miegoti kartu meldavomės naktinę maldą: mano tėvai, mano brolis ir aš; bent jau kurį laiką.

Mėgindamas atgaminti nepamenu, kas mane sudomino, bet būdamas kokių 14 metų pradėjau skaityti įprastą šios maldos versiją, tam tikra prasme „pasisavindamas“ knygas. Įdomiausia buvo kasdieniai skaitiniai, paimti iš Senojo ar Naujojo Testamento, bet ne iš Evangelijų, ir tolesnis skaitymas, kuris kartais paaiškindavo tekstą, o kartais buvo paimtas iš ilgesnio dvasinio teksto. Šie skaitiniai kartojasi tik kas dveji metai, todėl pradžioje viskas buvo nauja. Taip pat jaučiau trauką reguliariai skaityti šias maldas dienos metu, skiriant kelias minutes net mokykloje per pietų pertrauką. Žvelgdamas atgal, manau, kad šis formuojantis įprotis skirti laiko skaitymui padėjo man augti tikėjime ne sąmoningai apsisprendus, o praktikuojant. Tai taip pat formavo mane ir padėjo geriau pažinti Raštus.

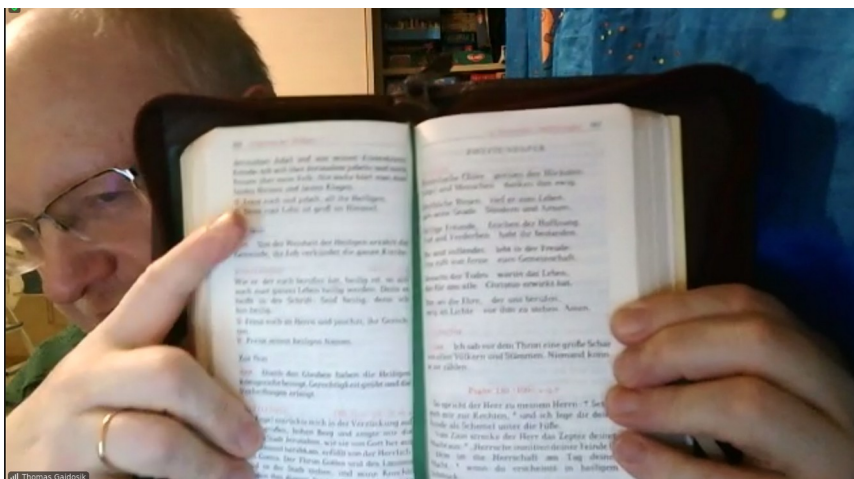
Peršoksiu kokius 12 metų; manau, kad įpročio formavimosi laikotarpis tęsiasi iki maždaug 20 metų. Baigęs studijas Austrijoje išvykau į postdoktorantūros studijas JAV. Atvykęs ten jaučiausi šiek tiek vienišas, tačiau maldos gyvenimas tuo metu man jau buvo stipri parama. Universiteto parapijoje sutikau savo būsimą žmoną ir liturginės valandos buvo mūsų atrasta bendra veikla, kuri padėjo mums suartėti ir įprasmino mūsų susitikimus. Tam tikra prasme bendra malda leido numanyti apie kitą asmenį, neišsiaiškinant konkrečių sričių. Tai padėjo susituokti per labai trumpą laiką, ty po 7 mėnesių bendros maldos.

Maždaug po metų mano žmona pareiškė, kad nebeskirs tiek daug laiko bendrai maldai, nes laikė kitus dalykus svarbesniais. Man tai buvo didelis smūgis, nes susvyravo daugelis mano numanytų supratimų. Kartu teko savęs paklausti, ar turėčiau pats laikytis šios maldos, ar sekti savo žmonos pavyzdžiu?

Mąstydamas ir melddamasis, apmąstydamas savo gyvenimą ir bandydamas įsiklausyti į savo sąžinę, supratau, kad turėčiau išlaikyti maldos įprotį, nes tai tapo tvirta mano tikėjimo ir gyvenimo atrama. Tačiau santuoka šiuo atžvilgiu atrodė šiek tiek suskaidyta. Tada persikėlėme atgal į Europą ir konkrečiau į Lietuvą, kur galėjome apsistoti, nes pakankamai greitai susiradau darbą.

Lietuvoje pamažu mes, kaip šeima, prisijungėme prie įvairių grupių, viena iš jų - „Focolare“ judėjimo draugai. Viename iš

didesnių fokoliarų susitikimų pasidalinau, kad man sunku dėl žmonos apsisprendimo dėl mūsų bendros maldos ir savo sprendimo toliau savarankiškai melstis valandų liturgiją. Kadangi fokoliarai labai pabrėžia vienybę, aš taip pat skelbiau, kad ir mūsų šeimoje turi būti vienybė.

Ką supratau po susitikimo: buvau teišus apie vienybę ir apie savo sunkumus. Tačiau problema buvo ne mano žmonos sprendimas, bet mano laikymasis prielaidos, kad malda yra svarbesnė. Šiame susitikime išmokau, kad meilė mano žmonai yra svarbesnė ir aš negaliu už ją nuspręsti, bet aš turiu leisti jai priimti savo sprendimą. Šis augimas man padėjo labiau gerbti kito žmogaus laisvę. Maniau, kad jau buvau supratęs šią asmeninės laisvės sampratą, tačiau mano jausmai ir elgesys bylojo ką kita.

Mano asmeninė branda tuo metu įvyko ne dalyvaujant fokoliarų susitikime ar apmąstant po to savo supratimą, bet gyvenant nepatogioje situacijoje ir besilaikant to, kas, mano manymu, buvo teisinga, vis tiek bandant mylėti. Susitikimo apmąstymas tikrai iššaukė susivokimą to kas jau buvo manyje įvykę.

Lygiagrečiai valandų liturgijai taip pat buvo potraukis į Mišias. Bandymas dalyvauti Mišiose dažniau nei sekmadieniais prasidėjo anksčiau, tačiau dėl to nekilo nesutarimų, kaip dėl valandų liturgijos. Suprantu dabar, perskaitęs Martino Schleske knygą „Der Klang“, tiek malda, tiekėjimas į Mišias yra asmeniniai Šventosios Dvasios įkvėpimai. Esu už juos labai dėkingas, jie man labai

padeda, tačiau niekieno, nei žmonos, nei vaikų, negaliu priversti priimti šios išvalgos, kad abu yra naudingi. Dievas turi savo planą visiems; šis planas yra skirtingas visiems, net kai bažnyčia gali suformuluoti, kas būtų gerai, kas būtų naudinga. Tačiau gebėjimas priimti patarimus asmeniškai nėra skirtas visiems.

Šia prasme Andriaus kvietimas parašyti apie brandos patirtį taip pat yra Šventosios Dvasios kvietimas laisvai duoti tai, ką gavau. Visa mano branda yra labiau sutikimas su Dievo veikimu nei mano paties nuopelnas. Tačiau šis sutikimas kartais būna labai sunkus, nes mano paties (dažniausiai nuodėmingas) elgesys priešinas brandai. Ir kuria prasme galiu pasakyti, kad mano elgesys yra nuodėmingas? Vėlgi, sekant Martino Schleske išvalgomis, nuodėminga yra tai, kas mane laiko įkalintu, kad negalėčiau laisvai pasirinkti, ką noriu daryti. Iš šio įkalinimo mane išlaisvino Jėzus. Tam tikra prasme tai paaikškina daugelio bendruomenių raginimą atgailauti, priimti savo nuodėmingumą, būti išgelbėtam / išlaisvintam Jėzaus. Išsilaisvinimo iš nuodėmės patirtis gali sutelkti tikėjimo bendruomenę. Galbūt mano pasidalijimas savo patirtimi ir paaikškinimas, kaip ją suprantu, gali prisidėti kuriant bendruomenę, kurią aš tada matyčiau kaip Kristaus kūno dalį.

Andrius Kulikauskas: Ačiū Thomo žmonai Indrei Gajdosikienei už vertimą iš anglų kalbos į lietuvių kalbą. Jį kai kur paredagavau aiškumo ir sklandumo dėlei.

Raimundas Vaitkevičius. Mintys apie brandą.

Esu Raimundas Vaitkevičius, šį laišką parašiau Andriaus Kulikausko paskatintas. Su Andriumi pažįstamas jau 23 metus. Galima sakyti, kad šis laiškas iš dalies yra atsakymas į kai kurias anksčiau buvusias mūsų diskusijas.

Apie save. Pagal išsilavinimą ir darbus buvau kompiuterininkas, programuotojas, statistikas, universitetų dėstytojas. Šiuo metu iš universitetų esu pasitraukęs, bet į mane tebesikreipia konsultacijų ir kitokios statistinės pagalbos studentai, doktorantai, mokslininkai.

Nuotrauka paprasta, bet ji parodo svarbų mano bruožą: esu su kompiuteriu. Iš tikro, visi mano darbai „sukosi“ ir dabar „tebesisuka“ apie kompiuterį. Kompiuteris man ne tik labai svarbus darbo įrankis, bet ir padėjėjas įvairiuose gyvenimo reikaluose, taip pat ir ilsintis.

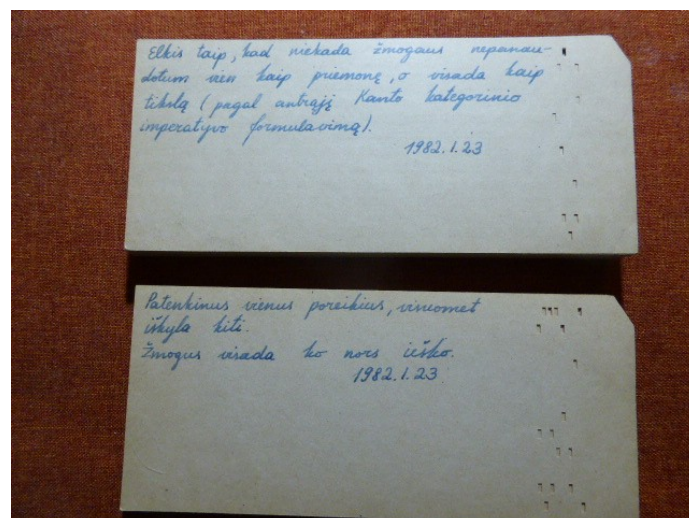
Pasaulio „pajudinti“ nesitikiu, džiaugčiausi, jei „pajudinčiau“ bent save, kad būčiau visai toks, koks noriu būti. Vis dėlto esu dalyvavęs viename visai pastebimame pasaulio „pajudiniame“, kaip vienas iš daugybės milijonų. Tai Lietuvos ir kitų respublikų kovos dėl nepriklausomybės, su tuo susijęs TSRS suirimas, po to

nepriklausomybės įtvirtinimo veikla. Esu patenkintas, kad šiek tiek dalyvavau. Manau, „revoliucijų“ mano gyvenimui jau pakaks.

Šviesuoliu savęs niekada nevadinau, kiti žmonės manęs irgi taip nevadino. „Šviesuolis“ man yra „aukštas“ žodis, kaip ordinas. Ordiną turėti gerai, bet reikia nusipelnyti. Negali ordino užsikabinti pats sau.

Toliau yra kai kurios mintys apie brandą. Tai įžymių žmonių posakiai ir aforizmai, liaudies išmintis, taip pat mano asmeninės patirties apibendrinimai. Tai yra dalis daug didesnio rinkinio, kurį pavadinau „100 principų“. Kaip šis rinkinys atsirado? Tai prasidėjo 1982 metais. Man tai buvo gana sunkus laikas, ieškojau, į ką galėčiau atsiremti, kas galėtų mane dvasiškai sustiprinti. Sugalvojau, kad būtų gerai susirašyti man reikšmingus ir patinkančius principus, kurie mane skatintų geriau orientuotis gyvenime ir sėkmingiau spręsti savo problemas. Nusprendžiau, kad tų principų galėtų būti šimtas. Pasiruošiau 100 kortelių – kompiuterio perfokortų (buvo tokios naudojamos senesniais laikais). Pradėjau rašyti, naudodamasis įvairiais šaltiniais, kai ką ir pats sugalvodamas. Didžioji dalis buvo surašyta 1982 metais, bet ir vėliau tas korteles papildydavau ir pertvarkydavau. Ilgainiui tų principų surašiau gerokai daugiau nei šimtą, nes ant vienos kortelės dažnai užrašydavau kelis tos pačios minties variantus.

Štai nuotrauka, kaip atrodo tos kortelės su principais, apie kurias čia rašau.

Šiam laiškui atrinkau tas mintis arba principus, kurie yra glaudžiau susiję su žmogaus branda. Principus užrašydavau ta kalba, kuria rasdavau, taip pateikiu ir šiame laiške, kartu su vertimais į lietuvių kalbą. Kiekviena kalba savaip graži, o vertimas to neparodo.

- „Omnia mea mecum porto (graikų filosofo Bianto posakis) – visa, kas mano, nešiosi su savimi; tikrasis žmogaus turtas yra jo vidinė vertė.“
- Patyrimas – geriausias mokytojas.
- Reading maketh a full man, conference a ready man, and writing an exact man (F. Bacon). Apytikslis vertimas: skaitymas padaro žmogų visapusišku, išbaigtu, bendravimas pasiruošusiu, rašymas tikslu.
- Menas būti išmintingam – tai žinoti, į ką nereikia kreipti dėmesio. V. Džeimsas.
- Gerais norais pragaras grįstas. Iš Vytauto Karaliaus „Sizifas be akmens“.
- Daug kas turi dorumo skeletą, bet neturi raumenų. Iš Vytauto Karaliaus „Sizifas be akmens“.
- Bet kuris tavo poelgis lieka tavyje ir yra žinomas bent vienam žmogui – tau pačiam.
- Viešpatavimas valandėlei yra viešpatavimas gyvenimui. J.V.Gètė.
- "Sow an act, and you reap a habit. Sow a habit and you reap a character. Sow a character, and you reap a destiny."
Iš: <https://quotepark.com/quotes/1946158-heraclitus-character-is-destiny/> Priskiriamas William Thackeray ir kitiems autoriams. Pirminis šaltinis neaiškus. Vertimas: Pasėsi poelgį, pjausi įprotį. Pasėsi įprotį, pjausi charakterį. Pasėsi charakterį, pjausi likimą.
- „Обида судьбы есть экзамен Духа" (Владимир Леви, „Искусство быть собой“). Vertimas: Likimo skriauda yra Dvasios egzaminas. Iš Vladimiro Levi knygos „Menas būti savimi“.
- Sunkiausias kelias yra tas, kuris veda į viršų.
- L’homme se découvre, quand il se mesure avec l’obstacle. Antoine de Saint-Exupéry. Vertimas: žmogus atsiskleidžia, yra „išmatuojamas“, kai susiduria su kliūtimi.
- Kas nemato savo trūkumų ir klaidų, tas nieko nepasieks.

- Geriau klaidą ar trūkumą pastebėti pačiam, nei laukti kol kas pasakys. O gali ir nepasakyti.
- „Dvasinis augimas – laikas nuo laiko sumažėti“ – iš Vytauto Karaliaus „Sizifas be akmens“.
- Išsilaisvinimas nuo darbo yra nusikaltimas. Levas Tolstojus.
- Dykinėjimas – visų ydų motina. P. Holbachas.
- Nėra žmogaus, kuris būtų toks geras, kad negalėtų būti geresnis.
- Kiekvienas žmogus kuo nors už tave pranašesnis.
- What is a weed? A plant whose virtues have not yet been discovered. Ralph Waldo Emerson. Vertimas: Kas yra piktžolė? Augalas, kurio privalumai dar neatrasti.
- "I never met a man so stupid I could not learn something from him." ~ Galileo Galilei. Vertimas: Aš niekada nesutikau žmogaus, kuris būtų toks kvailas, kad iš jo nieko nebūtų galima išmokti.
- Хочешь быть умным, научись разумно спрашивать, внимательно слушать, спокойно отвечать и переставать говорить, когда нечего больше сказать. И. Лафатер. Vertimas: jei nori būti išmintingas, išmok protingai klausti, atidžiai klausytis, ramiai atsakinėti ir nustoti kalbėti, kai nėra ką daugiau pasakyti. Johann Caspar Lavater.
- Once you stop learning, you start dying. Vertimas: kai nustoji mokytis, pradedi mirti. Priskiriama Einšteinui, bet iš tikrųjų tai nelabai aišku.
- “Make your own Bible. Select and collect all the words and sentences that in all your readings have been to you like the blast of a trumpet.” – Ralph Waldo Emerson. Vertimas: Susikurk savo Bibliją. Išsirink ir susirašyk visus žodžius ir sakinius, kurie visuose tavo skaitymuose buvo tau kaip trimito garsas.
- It is not only for what we do that we are held responsible, but also for what we do not do. ~ Molière. Vertimas: Esame atsakingi ne tik už tai, ką mes darome, bet ir už tai, ko mes nedarome.

Kas ką bylojo? Kaip ir kodėl?

Žaidimas jaunuoliams ir suaugusiems
Andrius Kulikauskas

Šviesuolis, širdingai gyvenęs, sukaupęs patirtį, išvelgęs išmintį, išsakęs posakį, laukia mūsų, kad išgirstumėme, susimąstytumėme, ir jei tinka, taikytumėme jo išvalgą. O ją išbandžius savo gyvenime mums priklauso ją patvirtinti ar paneigti ar kaip nors patobulinti.

Raimundo surinkti posakiai yra lobis su kuriuo prasminga susipažinti. Bet kaip juos geriau išsiminti? Vienas būdas yra kažką daugiau sužinoti apie posakius sugalvojusius žymius žmones, kur ir kada gyveno. Smegenys ieško visokiausių sąsajų, kuriomis galėtų pagauti mintį kaip voras musę. Žmogaus paveikslas, jo veidas, šukuosena, apranga, laikysena padeda mums įsivaizduoti jo būdą, šalį, laikmetį, gyvenseną. Jų posakiai yra tiltai iš jų šalių ir laikų į mūsų šalį ir mūsų laikus.

Žaiskime žaidimą. Kiek žemiau pavaizduotų žmonių sugebėsime įvardinti? Jų pavardes rasime Raimundo posakių rinkinyje. Apie juos galime pasiskaityti internete. Atsakymus taip pat rasime kitur šitame leidinyje.

Kuriam iš žemiau pavaizduotųjų priskirti du posakiai? Ir kuriam trys posakiai?

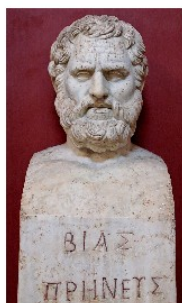
Kurie posakiai yra seniausi ir kurie naujausi? Ar jaučiasi kaip posakiai keitėsi šimtmečių eigoje?

Visi posakiai priskirti vyrams iš Europos bei JAV. Kaip tą suprasti? Ar moterys ir žmonės iš kitų žemynų neturi ką pasakyti apie brandą? Ar jie pasakytų lygiai tą patį? Iš kur mes žinome? Ką daryti, kad juos išgirstumėme?

Kurie posakiai jums asmeniškai brangiausi?

Ar esate sugalvoję savo kurį posakį? Raimundas yra sugalvojęs netgi kelis.

Šį žaidimą išbandykite su kitu. Gal naujai pabendrausite su senu draugu arba rasite visai naują draugą. Jums bičiuliais taps senovės išminčiai.

VI a. pr. Kr.
Jonija

1561–1626
Anglija

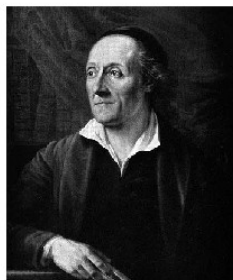
1564 – 1642
Florencijos
kunigaikštystė

1622–1673
Prancūzija

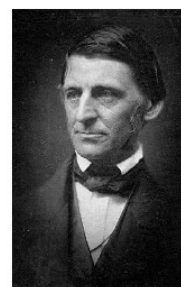
1723–1789
Prancūzija

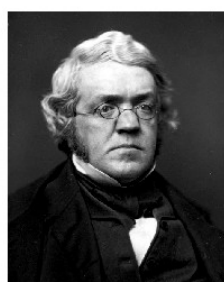
1741–1801
Šveicarija

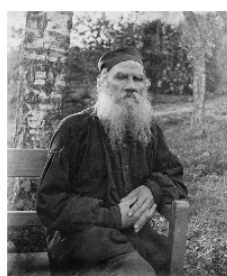
1749–1832
Saksonijos-Veimaro
hercogystė

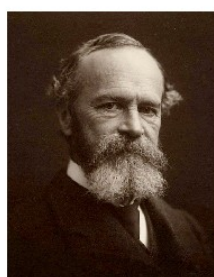
1803–1882
JAV

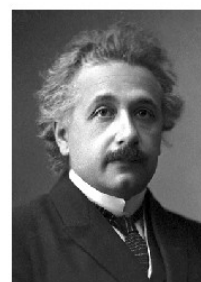
1811–1863
Didžioji Britanija

1828–1910
Rusija

1842–1910
JAV

1879–1955
Vokietija

1900–1944
Prancūzija

1931–2019
Lietuva

1938–
Sovietų sąjunga

Tyrimas: Rūšiuokime, lyginkime, dėliokime, apžvelkime posakius apie brandą

Andrius Kulikauskas

Kiekvienas išmintingas posakis yra, kaip toks, vertingas. Aišku, galime suabejoti, kiek jisai iš tiesų išmintingas. Galim jam pritarti ar nepritarti. Galim bandyti pasitikrinti. Jis turi šiokią tokią vertę jei verčia mus susimąstyti.

Papildomą vertę turi išmintingų posakių rinkinys. Platesnis rinkinys atspindi vaizduotės ribas, ką galime įsivaizduoti, kaip galime nusiteikti. O vaizduotės ribos nusako mūsų, žmonių, būklę.

Apžvelgdami jas galime savo vaizduotę pranokti, galime pamąstyti tai, kas net neįsivaizduojama. Bet gi pradėkim paprasčiau.

Galėtumėme bendromis jėgomis rinkti išmintingus posakius apie brandą. Man berašant Bill Pahl atsiuntė amerikiečiui politikui Frank A. Clark (1860-1936) priskirtą posakį, „Mums pritariantys gali mus nuraminti, o nepritariantys – brandinti.“ (Anglų kalba: „We find comfort among those who agree with us – growth among those who don't.“) Susidomėjau, kuo pasižymėjo šisai kongresmenas? Anot Vikipedijos, jisai šlykščiai žemino juoduosius, siūlė drausti mišrių rasių žmonių santuokas, reikalavo skirtingų tramjavų vagonų baltiesiems ir juodiesiems. Galiu pašmaikštauti, kad jo posakis jam nepritarė, visgi jo nebrandino.

Surinktus posakius galima užrašyti ant kortelių, arba susirašyti kompiuteryje, arba išsispaudinti ant lapo ir paskui tą lapą sukarpyti. Svarbu, kad būtų galima posakius toliau rūšiuoti ir dėlioti.

Posakius galima dėlioti chronologiškai arba geografiškai, kaip matėme žaidimu. Bet dar svarbiau būtų rūšiuoti posakius pagal jų turinį.

Kurie posakiai yra iš esmės panašūs? Ar yra vienas kitam prieštaraujančių posakių?

Kuriems posakiams pritariam daugiau ir kuriems mažiau?

Galima rūšiuoti posakius pagal sąvokas - dėmesys, dora, norai, trūkumai, darbas ir t.t. Galima pasižvelgti iš įvairių kampų, atskirti mokymosi tikslą, mokymosi galimybes, nesimokymo pasekmes. Dažnai išvelgiu keturis žinojimo lygmenis - Ar? Koks? Kaip? Kodėl? Pavyzdžiui: Ar bręstame? Kokiais bręstame? Kaip bręstame? Kodėl bręstame? Panašu, kad kiekvienas posakis sieja du tokius lygmenis. Tarkim, posakis „Daug kas turi dorumo skeletą, bet neturi raumenų.“ verčia pamąstyti ar bręstame ir kokiais bręstame - doras žmogus pasižymi ne tik savo nuostatomis (skeletu) bet ir savo elgesiu (raumenimis).

Jei rinksiu posakius, juos lyginsiu, rūšiuosiu, dėliosiu, apžvelgsiu, tai galėsiu kartu juos aptarti ir bandyti susikalbėti, kokius dėsningumus išvelgiame, kokiais posakiais remiamės. O tai jau mokslas ir mes bendraujame kaip mokslininkai.

Šviesuolių kelio klausimai

Šviesuolių keliu einantiems

Andrius Kulikauskas

Pristatau jums pirmąjį žiniaraštį, kuriuo drįstu kviesti jus kartu su mumis plėtoti šviesuolių bendrystę. Šioje bendrystėje, galim manyt, jau dalyvaujate, nes jinai yra visur kur tik bendraujama su tikslu palaikyti savo ir kitų brandą. „Laiškų šviesuoliams“ tikslas yra pirmiausiai suteikti galimybę mums, rašytojams, brandinti save. Susikaupiame, atrenkame išmintį, tai kas mūsų manymu gyvenime svarbiausia. Išsakome ją sau patiems ir tuo pačiu jums, išmintimi besidomintiems ir mūsų brandą palaikantiems. Antras tikslas yra padrąsinti, palaikyti ir įkvėpti kiekvieną paskirą šviesuolį, kuris dažnai su pagrindu jaučiasi nereikalingas, nesuprastas, neišgirstas, atstumtas, vienišas. Trečias tikslas yra mums susipažinti, taip kad skaitytojai taptų rašytojais ir rašytojai – skaitytojais. Išmoksime kartu gyventi klausimais, juos gvildinti mokslinė bendrija. Šviesuolių bendrystėje kiekvienas savaip įsijaučiame ir atsitokėjame, tad Dvasia plazdena mūsų tarpe, mus supa ir derina gyvenimo tiesa, kiekvienas vis drąsiau bręsta, gyvename amžina branda.

Ši veikla išplaukia iš mano vaikystės užmojo viską žinoti ir tą žinojimą gražiai taikyti. Praėjus penkiasdešimt metų, prieinu prie išvados, kad išminties tikslas yra telkti šviesuolių bendrystę, kurioje kiekviena asmenybė laisvai, gražiai, pilnai ir amžinai atsiskleisų, taip kad galutinė Dievo pilnatvė reikštųsi mumis.

Žiniaraščiu telkiu norinčius bendromis jėgomis puoselėti šią bendrystę ar tiesiog draugystę. Lietuvių kalbos žodžiu „bendryste“ išreiškiu tarptautinį žodį „kultūra“ ir dargi pabrėžiu, kad bendromis jėgomis tveriamo bendrą pasaulį, kurio tiesos prieinamos ir apčiuopiamos bendra pasaulėžiūra, bendra sąvokų kalba, bendra dorovė, nors jas be abejo papildys, praturtins ir plėtos įkvėpianti įvairovė asmeniškų požiūrių, tarmių, laikysenų. Tiesiog palaikome vienas kito pastangas liudyti ir išryškinti, kas yra šviesu ir kas tamsu, ir tai išreikšti savo neišbaigtais gyvenimais. Šio pasaulio kasdienybėje gyvename ne šiaip, o asmeniškai einame link tos bendrystės, ieškome su kuo apie tą kelią susikalbėti, ir imamės tą bendrą pasaulį kurti jau čia ir dabar.

Žiniaraštyje vystau šviesuolių mokslo užuomazgą. Šiame numeryje rasite mano supratimą kaip bręstame ir kaip galėtumėme telkti šviesuolių bendrystę. Tuo tarpu tai tiesiog mano asmeninės išvados. Ateityje tikiu pristatyti įvairius tyrimus kuriais grindžiu, tikrinu ar plėtoju šias mintis, kaip aš ir kiti bręstame. Svarbiausia yra išmokti šiuos gyvenimo klausimus tirti kartu su kitais, išjudinti mokslinę bendriją. Džiaugiuosi, kad šiame numeryje Thomas, Bill, Raimundas ir Silvijus sutiko pasidalinti savo įžvalgomis. Galim dėl visko galutinai nesutarti, svarbu kad atsiveriame, pažvelgiame iš įvairiausių kampų, pasidaliname išmintimi, kaupiame patirties duomenis, bandome susikalbėti, tveriamo bendrą sąvokų kalbą. Rašymu parodote, kad atvirai dalyvaujate šviesuolių judėjime, nors jam priklauso visi, kurie tuo gyvena. Tikiu atsiliėpsite, nuoširdžiai ir geranoriškai parašysite kaip palaikote savo ir kitų brandą, paskatinsite ir kitus sudalyvauti. Laukiame pasisakymų iš ko įvairiausių patirčių turinčių žmonių. Kol kas rašo vien tik vyrai, tad ypatingai kviečiu moteris, nes be jų einame viena koja, laikomės viena ranka, žiūrime viena akim, girdime viena ausim, kalbame puse lūpų.

Visas žiniaraščio turinys yra visuomenės turtas, tai yra, atsisakome autorinių teisių, kad visi galėtų savo nuožiūra juo laisvai naudotis, dalintis, pagal reikalą perkurti. Autoriai pasirašo savo tikrais vardais nes veikiamo atvirai ir atsakingai.

Žiniaraštį lydės priedai. Kartu su šiuo pirmuoju numeriu galite gauti mūsų veiklos apžvalgą viename puslapyje „Šviesuolių atmintinė“. Joje yra 12 klausimų padedančių šviesuoliams save prisistatyti sau ir kitiems. Taip pat prieduose skelbsime numatytas sueigas, kurias rengsime įvairiose vietovėse bei vaizdo ryšio priemonėmis. Žiniaraštis atspindi mūsų bendrystės vaikišką ūgį, visgi rašome su viltimi, kad jisai turės išliekamąją vertę.

Redaktorius Andrius Kulikauskas

Kaip man brandinti save?

Kasdien savęs užklauskime, „Kaip man brandinti save?“

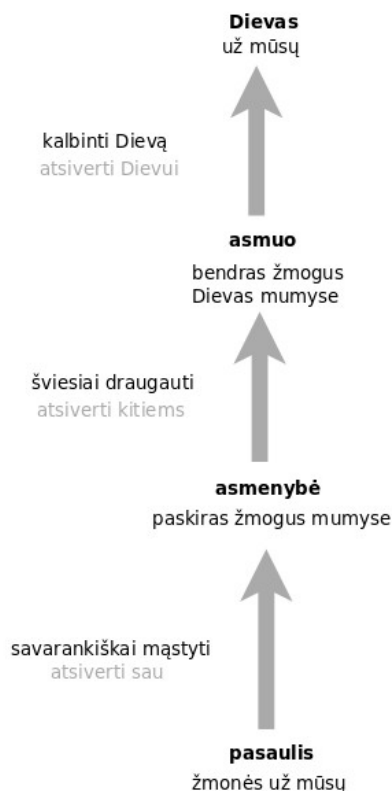
Visa šviesuolių veikla išplaukia iš šio klausimo. Kvieskime save amžinai bręsti, rūpintis savo branda, brandinti save. Tai juk meilė sau, kurios pagrindu galim mylėti kitus ir netgi Dievą, mus mylintį labiau negu mes patys save.

Mūsų nusiteikimas, mūsų noras, mūsų pasirinkimas, mūsų pastangos brandintis yra mūsų brandos sėklos. Renkamės amžinai bręsti, tad amžinai gyventi jau čia ir dabar. Mūsų ryžtas bręsti yra sveikas, teisingas pagrindas čia ir dabar bendrauti su kitais, kartu bręsti, palaikyti vienas kito brandą, telkti bendrystę.

Kaip galim valingai bręsti čia ir dabar?

Įpraskime savarankiškai mąstyti. Gyvenimas pilnas tokių galimybių - laukiame eilėje, dirbame nesudėtingus darbus, esame kitų vedami ar vežami, valgome, bandome užmigti, netgi kai klausomės kitų - visur galime puoselėti savo mintis. Įsidėmėkime išimintinas mintis, užsirašykime jas, tad nešiokimės su savimi popiergalį ir tušinuką. Įsiminkime prasmingus klausimus, nuolatos prie jų grįžkime, visapusiškai gvildenkime. Mintis perrašykime į sąsiuvinį, jas lyginkime, rūšiuokime, dėliokime. Jas išbandykime, taikykime, įgyvendinkime. Bandykime visas aprėpti, pažinkime save. Galim pasimokyti iš kitų ir paklusti jiems bet bandykim sau

pagrįsti savo pasirinkimus. Atsiveria laisvė ne šiaip pasiduoti pasauliui, o verčiau puoselėti savo asmenybę, tokią kokią brangintumėme. Vis labiau branginame laiką, vis kūrybingiau jį panaudojame. Suabejojame esamu gyvenimu, išvelgiame galimybes elgtis kitaip, branginti save ir kitus, gyventi dorai.

Susiraskime šviesių, mus ugdančių ir įkvėpiančių draugų.

Supraskime kaip mus veikia aplinka. Mes patys galime per aplinką įtakoti save. Kartais galim rinktis su kuo bendrauti. Atsisakykime tuščiai bendrauti. Verčiau turėkime su savimi knygą ar netgi šventą raštą. Draugaukim su visų laikų ir šalių išminčiais, priimkim ir apmąstykim jų mintis. Išmokim patys prasmingai užsiimti, atpažinkime ir lavinkime savo sugebėjimus, ugdykime savo valią, ir būsim pasirengę su kitais užsiimti kūryba. O su kitais visada galim rinktis bendrauti turiningai. Venkime tuščių ginčių. Verčiau į kitus sutelkime dėmesį, juos išklauskime ir supraskime, lavinkime savo atjautą, savo širdį, susipažinkime su gyvenimu. Dalinkimės savo dvasios tyrimais, atsiverkime kitam tarsi kalbėtumėmes su savimi, tarsi būtumėme tas pats asmuo. Vertinkim galimybes padėti

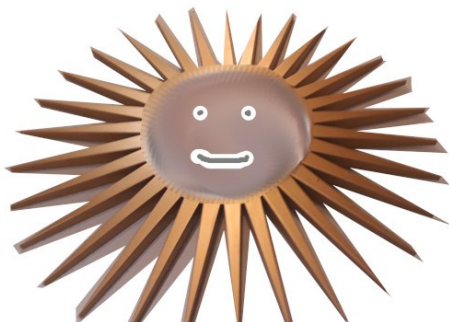
kitiems ir tiesiog daryti gerą, kad ir pakelti pasitaikiusią šiukšlę ir ją paskui išmesti. Labiau vertinkime save ne kaip paskirą asmenybę, kuria išsiskiriame nuo kitų, o kaip asmenį, visuose glūdintį ir visiems bendrą žmogų, kuris tiesiog daro gerus darbus, kuriuos kiekvienas galėtų padaryti.

Kalbinkime Dievą. Vieni įžvelgia Dievą vos ne visur, kiti jo kaip ir niekur neįžvelgia. Tačiau visiems trokštantiems bręsti tenka nesitenkinti esama tvarka, suabejoti savimi ir pasauliu, pažvelgti naujai, tad savo požiūriu išeiti už savęs, esamą tvarką pranokti. Dievas gali būti ar nebūti bet jo požiūris yra šviesuoliui be galo prasmingas. Aukštesnis požiūris reikalingas save pranokti. Juo mylime priešą kurio nemylime. Juo pasitikriname ar nesieliame savanaudiškai, kas itin opu kada rūpinamės kitų branda. Brandus šviesuolis pažįsta save ir savo kertinę vertybę, pajunta ir įvardija savo gyvenimo tikslą, kuriuo atskleidžia savo dvasinę prigimtį, pranoksta įprastą gyvenimą, kartu suvokia, kad už jo paties ir šio pasaulio yra dar kažkas daugiau. Jis toliau įpranta gyventi klausimais, tad nežinojimu. Užtat jis pažįsta savo vaizduotės ir proto ribas, suvokia žmogaus apskritai ribotumą. Savo ribų pagrindu ieškome beribio Dievo, jį kalbiname ir jaukiname, jam atviraujame ir jo klausomės, ką jis mums pasakys. Skiriame, kada jisai mums kalba ir kada nekalba, kada turime ryšį su juo ir kada jo neturime. Ieškom Dievo, galinčio mus brandinti labiau nei mes patys save. Įsivaizduojame jo veiklą ir bandom įsijungti. Kaip mūsų tyrimai palaiko jojo nuoširdų tyrimą, ar iš viso Dievas būtinas, ar jisai būtų jeigu jo nebūtų, ar jisai mumis kiekvieną pasieks, ar mes išmoksime vienas kitą labiau mylėti? Prasminga paklusti būtent tokiam Dievui, kaskart gražinti jam savo laisvę ir atsakomybę, kurias jis mums dovanojo ir vis naujai dovanoja, taip kad amžinai bręstame, amžinai gyvename, amžinai plėtojame šviesuolių bendrystę, nesiribojančią šiuo pasauliu.

Bręstame savo pasirinkimais. Mums rūpi ne šiaip gyventi pasaulyje, o puoselėti savo asmenybę. Mes tikime, kad svarbiau už visas paskiras asmenybes yra kiekviename iš mūsų glūdintis bendras žmogus, darantis gerus darbus, kuriuos kiekvienas galėtų padaryti. Mes paklūstame tam Dievui, kuris mus myli ir brandina labiau nei mes patys įstengiame.

Kas yra šviesuolis?

Arba, kas mes esame, kuo mes norime gyventi ir kaip mums vadintis?

Mūsų žiniaraščio tikslas yra telkti, palaikyti, padrąsinti mus, šviesuolius.

Kas tie mes?

Mes esame save brandinantys žmonės, siekiantys brandą palaikančios bendrystės.

Ar mes šviesuoliai?

Bendrai, kiekvienam reikėtų pasisakyti asmeniškai. Pasisakysiu kaip šio leidinio steigėjas ir redaktorius, Andrius Kulikauskas. Gimiau 1964 metais, Kalifornijoje. Vaikystėje užsimojau viską žinoti ir tą žinojimą gražiai taikyti. Visą gyvenimą tam pašvenčiau. Nuo 1998 m. iki 2010 m. bandžiau pragyventi iš savo įmonės, „Minčių sodas“, kuria telkiau ir aptarnavau įvairiausiose šalyse gyvenančius savarankiškai mąstančius žmones, anglų kalba - "independent thinkers". Lietuvių kalba juos ir save ėmiau vadinti „šviesuoliais“.

Ar mums vadintis šviesuoliais?

Lietuvių kalboje žodis šviesuolis apibūdina tuos šviesius kaimiečius kurie caro priespaudos laikais palaikė lietuvių tautos atgimimą, užsisakydavo uždraustus laikraščius ir duodavo kitiems skaityti, steigdavo mokyklas, kurdavo bendrijas, padėdavo kaimynams, diegdavo ūkines naujoves, rūpindavosi visaip perkurti savo bendruomenes. Tai žmonės kurie patys apsišviesdavo ir šviesdavo kitus. Juos traukė tiesa ir jie skleidė tiesą. Tiesa yra dvasinė šviesa,

kuri nesiriboja šiuo pasauliu, tad viską perskrodžia. Jėzaus
žodžiais,

*Jūs pasaulio šviesa. Neįmanoma nuslėpti miesto, kuris pastatytas
ant kalno. Ir niekas nevožia indu degančio žiburio, bet jį stato į
žibintuvą, kad šviestų visiems, kas yra namuose. Taip tešviečia ir
jūsų šviesa žmonių akivaizdoje, kad jie matytų gerus jūsų darbus ir
šlovintų jūsų Tėvą danguje.*

O kaip mes suprantame, kas yra šviesuolis? Štai kaip apibrėžiu:

*Šviesuolis yra savarankiškai mąstantis žmogus kuriam pribrendo
reikalas kalbinti kitus savarankiškai mąstančius žmones, jiems
atsiverti ir juos šviesti, su jais gyventi šviesa ir bendrom jėgom
puoselėti šviesuolių bendrystę.*

Ar esame šviesuoliai?

Pirma, tai yra mūsų pačių apsisprendimas, ar mus traukia šviesaitiesa, ar mes siekiame būti šviesiais-tiesiais, ar taip asmeniškai nusiteikiame?

Antra, ar mūsų elgesys atitinka mūsų siekį, ar einam link šviesos? Vien dėl to, kad esame šviesuoliai, tai nereiškia kad kiti yra tamsuoliai. Kada tik žengiame žingsnį link šviesos, jau gyvename šviesuoliais. Tačiau kada neiname link šviesos, kada jos neskleidžiame, kada tenkinamės tamsa, tuomet nesame šviesūs.

Trečia, ar drįstame prisistatyti šviesuoliais, einančiais šviesuolių keliu ir kviečiančius kitus juo eiti? Jeigu nesame šviesuoliai, jeigu nedrįstame atsiverti ir dalintis savo šviesa, tai ta prasme tuo tarpu esame tamsuoliai. Betgi palaikykime vienas kitą, kad ryžtumėmės gyventi šviesuoliais. Tai yra mūsų žiniaraščio tikslas ir bendrystės esmė.

Manau, ne kiekvienas save brandinantis žmogus bus iš karto pasiryžęs save laikyti ar vadinti šviesuoliu. Tačiau šis žodis išreiškia ko siekiame, ir ne ko vėliau, o ko anksčiau. Man atrodo, sveika, gražu ir teisinga pasisavinti šį žodį, pratintis prie jo, priimti jo iššūkį, pasitikrinti ir parodyti, kad tikrai esame verti jo, ir to tikėtis iš kiekvieno iš mūsų. Žodis „šviesuolis“ yra ypatingai lankstus, bet kartu be galo įpareigojantis. Kiekvienas gali gyventi šviesuoliu. Šią galimybę norime atverti visiems. Žodis „šviesuolis“ taip pat mus gali kaip gintaras apginti nuo brandai neatsidavusių žmonių, jos vienaip ar kitaip nesiekiančių ar nelinkinčių žmonių, nuo apsimetėlių.

O gal kas pasiūlys kaip kitaip vadintis? Laukiam pasisakymų.

Atpažinkime Lietuvos šviesuolius

Žaidimas vaikams ir suaugusiems

Įsidėmėkime, kad mūsų Lietuva yra pavyzdinių šviesuolių šalis.

Prisiminkime, ką vaizdavo nepriklausomos Lietuvos banknotai nuo 1993 m. iki 2014 m.?

Ar žinote jų vardus? Ar prisimenate, kuris pavaizduotas kurios vertės banknote? Ir svarbiausia, kuo jie pasižymėjo?

- Autorė gyvai, tikroviškai aprašiusi kaimiečių dalios negeroves.
- Blaivybės draugijų judėjimo steigėjas.
- Kalbininkas galutinai nustatęs lietuvių abėcėlę.
- Atlantą perskridę bet nelaimingai žuvę lakūnai.
- Poetas parašęs „Lietuva brangi“ ir kitus tautinius eilėraščius.
- Lietuvos atgimimo laikraščio „Aušra“ pirmasis redaktorius.
- Istorikas iškėlęs Lietuvos didžiosios kunigaikštystės didybę.
- Filosofas senovės lietuvių ir indų dvasia ugdes tautos dorovę.
- Lietuvos himno teksto ir muzikos autorius.

Atsakymus rasite kažkuriame šio žiniaraščio puslapyje, tad teks visą peržiūrėti!

Šviesuolių kelio taisyklės

**kurių
laikosi šviesuoliai**

2018 m. skaičiau pranešimus Pasaulio filosofijos kongrese Beidžinge, Kinijoje. Kelionės metu pasidariau nuotraukų visokiausių ženklų, mokiausi kinų rašmenų. Šias nuotraukas dabar prisimenu ir tikiu jomis pralinksminsiu einančius šviesuolių keliu. Ar bent parodysiu, kad kur pasaulyje bebūtumėme, galime išvelgti šviesuolių kelią ir jį suprasti visai paprastai.

Koks yra šviesuolių brandos kelias?

Kiekvieno žmogaus gyvenimas yra brangenybė, ne tik jam pačiam, bet ir mums visiems išskirtinis, nepakartojamas, nenuginčijimas, nepaneigiamas, niekuo nepakeičiamas ir amžinai plėtotinas. Be abejo, jį pilnai suprasti ir vertinti galėtų nebent visažinantis Dievas.

O mes, žmonės, nepilnai pažįstame save ir gana siaurai ar paviršutiniškai pažįstame vieni kitus. Kartais galėtumėme labiau pasistengti su kitais pabendrauti.

Eilę metų kaip „Minčių sodas“ vadovas kalbinau tūkstančius žmonių apie „savarankiškai mąstančiųjų“ veiklą. Užtekdamo penkių

minučių išsiaiškinti ar žmogui tai galėtų būti įdomu. O jeigu tik domėdavosi, tai galėdavome valandų valandas kalbėtis įvairiausiais klausimais. Keli tūkstančiai gaudavo mūsų laiškus, šimtai susirašinėdavo įvairiose darbo grupėse, dešimtys dalyvaudavo susitikimuose. Iš tų visų pabendravimų galiu bendrais bruožais nupasakoti kaip įsivaizduoju šviesuolio vidaus raidą, jo brandos kelią.

Renkasi ką mąstyti. Būna, kad į gyvenimą žiūrime kaip į televizijos laidą, tiesiog priimdami, ką mums rodo, sekdami, kas toliau bus. Savarankiškas mąstymas prasideda kuomet įsimename mintį, prie kurios paskui grįžtame. Išminčių posakiai yra akivaizdūs pavyzdžiai, tačiau galime įsidėmėti ir savo bei kitų asmeniškų pasamprotavimus, pasakojimus, pajuokavimus. Atsiveria galimybė pasirinkti, ką mes mąstysime. Galime atsijungti nuo mums peršamo minčių srauto ir susitelkti į mums asmeniškai rūpimas mintis. Pasirinkdami ką mąstyti kartu ugdome savo valią.

Kaupia savo mintis. Jeigu kasdien įsidėmėsime ir pasisavinsime kelias naujas vertingas mintis, tai po metų būsime susižėrę jų virš tūkstančio. Arba gyvensime be jokių savų minčių. Manau, Jėzus apie tai kalbėjo savo pasisakymu apie pasaulio pabaigą: „Dvi mals vienomis girmomis, ir viena bus paimta, o kita palikta.“ Aš suprantu taip: Viena iš jų bedirbdama vis pamąsto, taip kad laikui bėgant ją supa minčių karalystė, jos mintys ją pasiima ir nusineša, o kita bedirbdama nieko nemąsto ir lieka, kokia buvusi.

Tvarko savo mintis. Augant minčių skaičiui, tenka su jomis tvarkytis, jas užsirašyti, persakyti, patikrinti, gryninti, rūšiuoti, dėlioti. Atrenkame esmines mintis, skiriame pagrindines ir šalutines. Vis labiau mąstome apie savo mąstymą, kaip su juo tvarkytis. Lietuvos šviesuolis Kęstas Augustis siūlė mokykloms užduoti kiekvienam jauniui savo gyvenimui parašyti sau tris knygas, kuriomis įprastų trejopai mąstyti. Jaunuolis rašytų savo metrašį ar dienoraštį, kuriuo mąstytų eilės tvarka, savo sąvokų žodyną, kuriame sąvokas dėliotų medžio tvarka, ir savo enciklopediją, kurioje straipsniai būtų susiję tinklo tvarka.

Puoselėja savo sumanymus. Mintys gyvuoja jas visaip įgyvendinant. Vystome sumanymus, kuriais parodome, jog tikime savo mintis, jas vertiname. Užtat sumanymais išvystome vertybes. Mūsų mintys randa atgarsį tikrovėje, pasitikriname. Užsukame tyrimo ratą, vis naujai nusistatome, vykdome, permąstome. Su kitais galime rimčiau bendrauti, pasidalindami ne tik tai pasamprotavimais bet ir gyvenimo patirtimi bei vis naujais sumanymais.

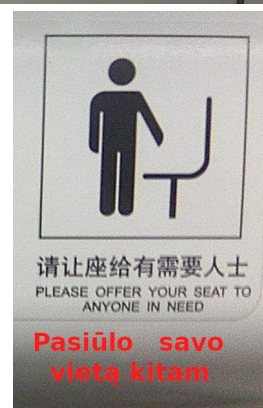

Derina įsipareigojimus. Besiplečiantis mąstymas veržiasi po visas gyvenimo sritis. Mąstome su draugais, su mylimaisiais, su bendradarbiais, su kaimynais, su šeima. Vertybės vienoje srityje susikerta su vertybėmis kitoje srityje. Nevisada aišku kaip suderinti nuoširdumą ir mandagumą, darną ir teisingumą, laisvę ir paklusnumą, patogumą ir valingumą, ryžtingumą ir atsargumą. Šeimoje tai gali ypatingai išryškėti. Ieškome bendrų dėsnių galiojančių visam gyvenimui.

Atpažįsta savo kartinę vertybę. Brandus šviesuolis savyje pajunta tašką iš kurio jam susiderina visos vertybės. Jisai randa kaip įvardyti tą jam brangiausią, svarbiausią, visas kitas vertybes aprėpiančią kartinę vertybę. Esu surinkęs iš daugiau kaip septynių šimtų šviesuolių jų kirtines vertybes. Nuostabu, kad jos visos yra skirtingos. Jų tarpe pasitaiko laisvė, išmintis, draugystė, pagalba, tikėjimas, tiesa, Dievas, širdingumas, šeima ir taip toliau. Kada du žmonės įvardija tą pačią vertybę, įsigilinus paaiškėja, kad jie vis dėl to ją skirtingai supranta. Jos visos yra meilės atspindžiai, ir manau, kad Dievo kartinė vertybė yra meilė, o mes kiekvienas savo kirtine vertybe savaip prie jos prieiname. Šviesuoliui kartinė vertybė yra kaip subrendusiam indėnui suteiktas vardas. Jisai atradamas savo kirtinę vertybę pažįsta save, kaip kad senovės graikai ragino. Tai jo asmenybė, jo siela.

Sąmoningai brandina save. Šviesuolio kartinė vertybė kaip ir nesikeičia. Verčiau ji amžinai ryškėja. Šviesuolė, save pažindama, sąmoningiau pasižiūri į save, drąsiau atsiskleidžia. Jinai nebijo atvirai mąstyti, vertina skirtingus požiūrius. Jai rūpi kaip save toliau ugdyti, ieško ugdančių veiklų, draugų, aplinkų.

Gyvena klausimais. Šviesuolė susiduria su savo pažinimo ribomis. Ją vis labiau domina ne tai ką jinai žino, o tai ko jinai nežino. Šviesuolis įpranta mąstyti ne atsakymais, o klausimais. Išmoksta susilaikyti nuo išankstinių vertinimų. Lygiagrečiai plėtoja skirtingus požiūrius, skirtingas galimybes. Įsimena įdomesnius klausimus ir vis prie jų grįžta.

Gyvena tyrimais. Šviesuolis imasi spręsti kurį nors iš savo klausimų. Jam vis skiria laiko. Susigalvoja būdą kaip jį gvildinti, rakinėti. Savo požiūrį išbando savo elgesiu. Taiko ne kitų, o savo kailiu. Kaupia patirtį ir išmintį. Ieško dėsningumų. Savo jėgomis sugeba kažką išmąstyti. Jam atsiveria vis nauji klausimai. Šviesuolė renka išsiaiškinimo būdus, juos dalinasi su kitais. Mokosi įvairiausių mokslų.

Mąsto dėsniais, sąvokomis, sandaromis, ne žodžiais. Ištyrę eilę klausimų, įgavę savarankiško mąstymo patirtį, susigaudome, kad tiesa nėra kažkuri nuomonė, o tai kas lieka atsisakius visų nuomonių. Užtat yra besąlygiška tiesa, jei tik jos nenuslepia primesti požiūriai. Suprantame, kad žodžių reikšmės yra tariamos ir sąlygiškos, užtat sąvokas bandome išreikšti jų tarpusavio santykiais, tad besąlygiškomis proto sandaromis. Įprantame mąstyti ne žodžiais, o sąvokomis. Tam padeda mąstymo perjungimas iš vienos kalbos į kitą, sąvokų vaizdavimas piešiniais, jų dëliojimas brėžiniais. Naršome ir šukuojame savo jausmus, ieškome jų ištakų, įsiklausome į save ir kitus.

Susipažįstame su savo proto ribomis, su požiūrių galimybėmis. Bandome susikalbėti su kitais jų pagrindu.

Atsiremia į Dievo požiūrį. Mums atsiveria galimybė bandyti susikalbėti su Dievu, su tuo kas lieka atsisakius visko, netgi savęs. Atsiveria galimybė pasižiūrėti į save iš aukščiau, įsivaizduoti mus galintį mylėti labiau nę mes patys įsivaizduojame. Išdrįstame kalbinti tokį požiūrį, nuoširdžiai išsipasakoti, širdingai prašyti, atvirai klausti. Išmokstame jautriai išgirsti. Pajuntame, kada šis pašnekovas yra šalia ir kada esame atitrūkę nuo jo. Šis aukštesnis požiūris leidžia mums atsiplėšti nuo savęs, laisvintis nuo savo polinkių. Galim patys neapkęsti priešo, visgi vykdyti įsakymą jį mylėti. Galim pasitikrinti, ar kitus ugdome jų labai ar savo naudai? Ar Dievas to nori, ar jiems to reikia?

Sąmoningai brandina visus. Vertiname kaip Dievas ir visi žmonės įtakoja mūsų brandą. Siekiame perkurti savo ir visų aplinką, kad ji mus brandintų. Randame bendražygių, į juos susitelkiame, o kitiems liekame atviri. Gerbiame, atjaučiame ir branginame kiekvieną, iš jų mokomės, įstengiame atsisakyti savęs vardan jų, sugebame juos palaikyti, mielai lydime bet kurioje šviesuolių kelio pakopoje, bendromis jėgomis plėtojame šviesuolių bendrystę, kurioje kiekvienas pilnai atsiskleidžia, visus savo pavyzdžiu kviečiame.

Jums nupasakojau šviesuolio kelią, kokį jį pažįstu. Pasidalindami savo asmeniškai patirtimi susidarysime aiškesnį vaizdą, išvelgsime dėsningumus, juos pavyzdžiais patvirtinsime arba paneigsime. Šviesuolių kelyje kylame aukštyn!

Dvylika klausimų šviesuoliui

Žemiau užduodu dvylika klausimų, kuriais galite pažinti save, kaip šviesuolį. Šiais klausimais kalbinu žmones su tikslu nuoširdžiai bendrauti ir prasmingai bendradarbiauti. Manau, šviesus žmogus jais atsiskleidžia taip kaip jisai pats norėtų būti suprastas. Šiais klausimais išsidėsto visa šviesuolių veikla, kiek ją pažįstu.

Nepažįstamą pirmiausiai užklausu, kas jam gyvenime rūpi? Jisai gali man kalbėti tai, kas jam tik asmeniškai svarbu. Jisai prisistato savo šviesa. Užtat pasiklausęs susigaudau, kokiuose dalykuose jisai savarankiškai mąsto, kuria prasme jisai ryškėja kaip šviesus žmogus. Priešingai, jeigu kalbinčiau, kaip įprasta, iš kur jisai yra, iš ko jisai pragyvena, kokius žmones pažįstame, aš jį statyčiau į rėmus, kurie gal jo visai neatskleidžia.

Suprantama, kad žmogus dažnai nenori būti kitų rūšiuojamas pagal ūgį ar svorį ar amžių ar turtą ar lytį ar rasę. Žmogus paprastai nenori būti kitų rūšiuojamas, kas jisai per asmenybę, kokias dvasiniais mygtukais jį patampyti. Dažnai slepia savo vidinį gyvenimą, kad nesijaustų pažeidžiamas. Tad nuostabu, kad vos ne kiekvienas šviesuolis mielai pasidalina savo kertine vertybe, kas jam už viską brangiausia, iš kurio nepajudinamo taško jis apžvelgia ir vertina visą gyvenimą. O tai leidžia jį atjausti ir lengviau suprasti.

Patyriau, kad gaišinu savo ir kitų laiką kalbėdamas su jais apie kažkokius bendrus sumanymus jeigu, pasirodo, jie nenori dirbti viešumoj, kaip kad aš, arba nesiekiame bendrų vertybių. Juo labiau beprasmiška kalbėti su žmogumi apie Dievą jeigu gyvenime nesidaliname asmenine patirtimi.

Visas mano bendravimas su šviesuoliais susivedė į klausimus. O tie klausimai susirikiavo eilės tvarka. Panašu, kad ji atspindi šviesuolio brandos raidą. Kiekvienu nauju pažįstamu tarsi pradedame nuo pradžių. Prisimename šviesuolių brandos kelią, juo kartu paeiname.

Siūlau dvylika klausimų atpažinti save, savo kryptį, savo draugus, savo Dievą.

Atpažinti save:

- Kas man rūpi?
- Kaip rūpinuosi savo mąstymu?
- Kurią vertybę labiausiai vertinu?

Atpažinti savo kryptį:

- Kokie mano klausimai?
- Ką sutinku mąstyti atvirai?
- Kur ir kaip geriausiai mąstau?

Atpažinti savo draugus:

- Ko siekiu?
- Kokia mano svajonė?
- Kaip mums vienas kitam padėti?

Atpažinti savo Dievą:

- Apie ką išmanau?
- Ką pamokyčiau?
- Ką išmanau apie Dievą, už mane daugiau išmanantį?

Ir tryliktas klausimas... gal kas pasiūlys daugiau klausimų?

Tyrimai: Sunkūs bendradarbiavimo klausimai

Mums susipažinus galėtumėme imtis sunkesnių klausimų, kuriuos būtų prasminga gvildinti bendromis jėgomis, atsiremiant į mūsų įvairiausias vertybes ir patirtis. Šiais klausimais mokytumėmės kartu ir puoselėtumėme trokštamą bendrystę.

Kaip palaikyti vienas kito brandą? Arba tiesiog, kaip žmonėms labiau vienas kitą mylėti? O iš viso kam to reikia?

Kodėl brandiname save? Kodėl palaikome kitų brandą?

Mūsų pastangos gali išaugti į šviesuolius palaikančią bendrystę, kultūrą, pasaulėžiūrą, gyvenimo būdą.

Kaip įsivaizduojame, kokia galėtų būti šviesuolių bendrystė? Kaip ir kodėl ją telkti?

Žaidimo „Kas ką bylojo?“ atsakymai!

- VI a. pr. Kr. Biantas, Βίας ο Πριηνεὺς
 - 1561-1626 Francis Bacon
 - 1564-1642 Galilėjas Galilėjus, Galileo Galilei
 - 1622-1673 Moljeras, Molière (Jean-Baptiste Poquelin)
 - 1723-1789 Polis Anri Holbachas, Paul Henri Thiry d'Holbach
 - 1741-1801 Johann Caspar Lavater
 - 1749-1832 Johanas Volfgangas fon Gėtė, Johann Wolfgang von Goethe
 - 1803-1882 Ralfas Valdo Emersonas, Ralph Waldo Emerson
 - 1811-1863 Viljamas Meikpisas Tekerėjus, William Makepeace Thackeray
 - 1828-1910 Levas Tolstojus, Лев Николаевич Толстой
 - 1842-1910 Viljamas Džeimsas, William James
 - 1879-1955 Albertas Einšteinas, Albert Einstein
 - 1900-1944 Antuanas de Sent Egziuperi, Antoine de Saint-Exupery
 - 1931-2019 Vytautas Karalius
 - 1938- Vladimiras Levi, Владимир Леви
-

Kaip mums telkti šviesuolių bendrystę?

Mūsų veikla tik prasideda, tad nelabai numanau kaip jos imtis. Daugumai žmonių jinai tuo tarpu neįdomi, o jei kažkuo įdomi, tai neaiški. Manychiau, jinai pasirodo sunki, tad nepatraukli ar tiesiog atgrasi, juk jinai kviečia žmogų pasižiūrėti į save, pamąstyti kokių norėtų būti, ir sąmoningai gyventi naujai.

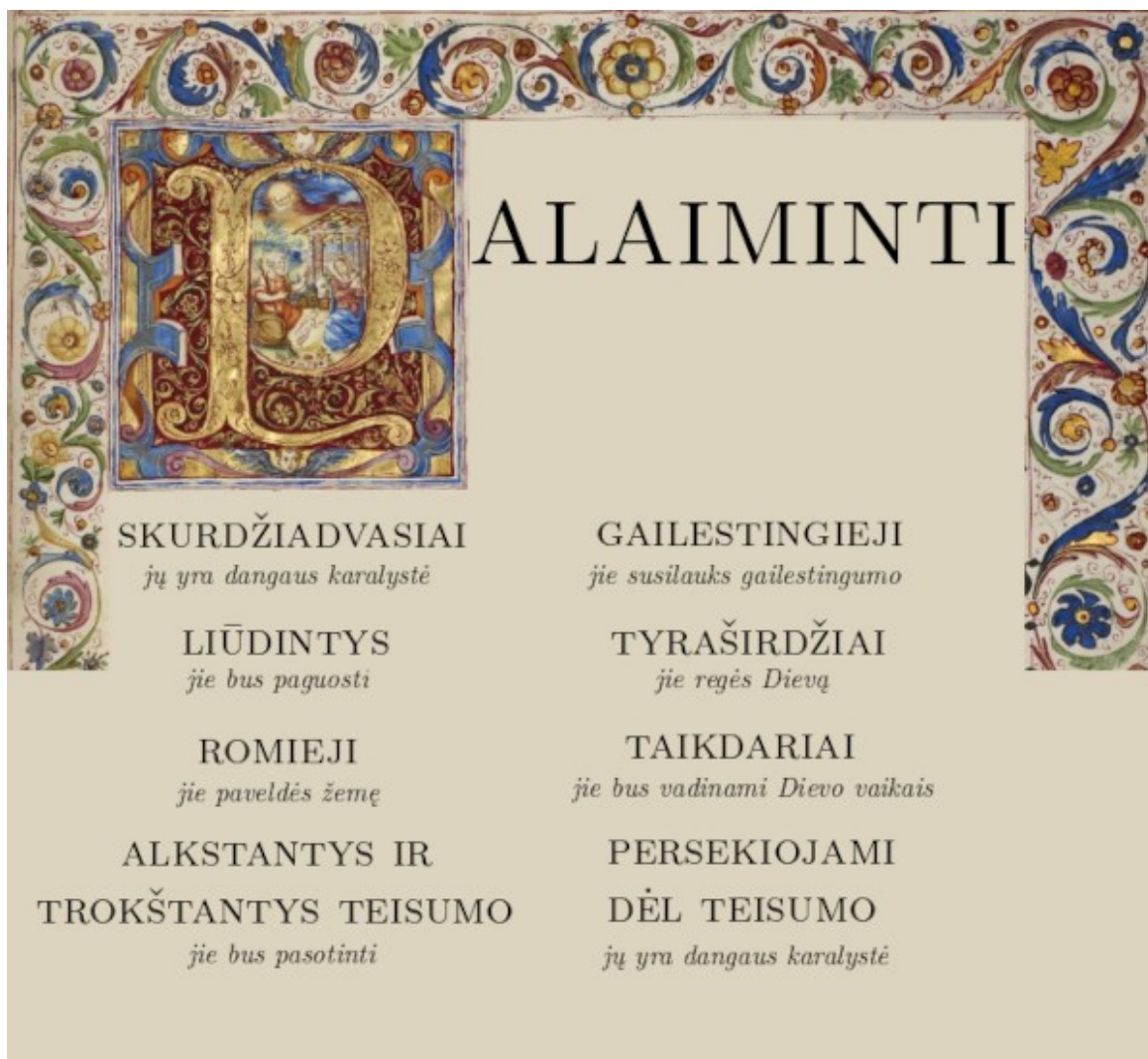
Kaip bebūtų, šviesuolių brandai tenka pradėti nuo savęs. Bendrystei reikia ieškoti draugų arba juos tiesiog atpažinti, priimti ir vertinti. O visuotinį judėjimą išvystysime ir visą pasaulį perkursime šviesa tik perprasdami ir palaikydami visagalį Dievą ir jo tikslus.

Asmeniškai, kiek įstengiu, nuo vaikystės gyvenu tarsi būčiau šviesuolių tautos vadas, nors ir žmonių neišrinktas, tačiau gamtos pateptas ir likimo palaimintas. Niekas neprašė, kad aš toks būčiau. Tiesiog nerandu ką geresnio veikti su savimi.

Gal pasaulyje yra daugiau tokių žmonių, o gal ir nėra. Džiaugiuosi, kad šiuo žiniaraščiu „Laiškai šviesuoliams“ galiu pasirodyti su keturiais draugais, mane suprantančiais ir savaip palaikančiais. Mumyse atsispindi gana plati gyvenimo patirtis, tad nuostabu, kad sieja bendros vertybės. Su pagrindu galim viltis, kad pasaulį gali supti platus, vaisingas, prasmingas, darbingas, teigiamas, linksmas, draugiškas šviesuolių tinklas. O gal toks tinklas jau yra, tik reikia jį mokėti išvelgti.

Su laiku pritrauksime ar atpažinsime daugiau tokių, puoselėjančių šviesuolių bendrystę. O kaip ją įsivaizduosime?

Jinai turėtų būtų mus brandinanti terpė. Tuo tarpu nelabai numanau, kaip palaikyti žmones, kad bręstų toliau? Kaip juos mylėti?

Mokykimės iš kitų judėjimų.

Tenka mokytis iš savo veiklos. Mokykimės taip pat iš paskirų šviesuolių, kuriems pavyko išjudinti ištisus judėjimus ir išvystyti savitas kultūras.

Mane įkvėpia Jėzaus pavyzdys, jo pamokymai, ypač Pamokslas nuo kalno. Žaviuosi, kaip jisai savo dvasios galia pajėgė mums visiems įsakyti, „Mylėk priešą!“, taip kaip joks žmogus negalėjo prieš jį ir negalėjo po jo. Šiais dviem žodžiais jis atskleidžia savo dievybę, savo šviesą tamsoje. Sunku net pamanyti, kad įmanoma priešą mylėti, ir keista tai imti ir pabandyti, o visai nežmoniška kitam liepti. Dabar, praėjus pora tūkstančių metų, mes žinom kaip taikia kova indai išsilaisvino iš Britų imperijos, Amerikos juodieji

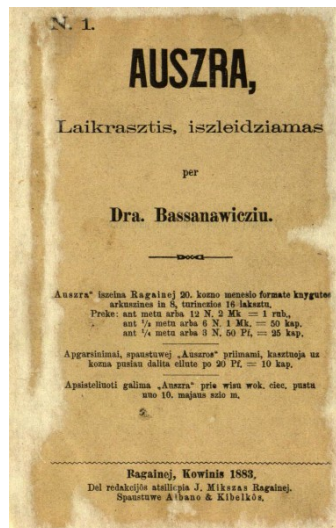
išsikovojo savo teises ir Baltijos sąjūdžiai išardė Sovietų Sąjungą. Mums drąsiau gyventi jo žodžiais.

Šviesuolių bendrystė, mano supratimu, būtent yra Jėzaus skelbiama dangaus karalystė. Aptarsiu du jo pamokymus.

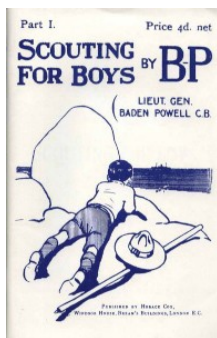
Jo Palaiminimai prasideda žodžiais, „Palaiminti turintys vargdienio dvasią; jų yra dangaus karalystė.“ Aš tačiau juos verčiu ir suprantu taip: „Palaiminti skurdžiadvasiai; jų yra dangaus karalystė.“ Kaip savarankiškai mąstytojas, drįstu manyti, kad Jėzus kalba apie šviesuolių bendrystę. Jeigu taip yra, tuomet Jėzaus žodžius įmenu tikriau, gyvenimiškiau, žmoniškiau, žemiškiau nė žymusis šv. Rašto vertėjas, kun. Česlovas Kavaliauskas. Iš savo patirties tvirtinu, kad skurdžiadvasiai tai yra skeptikai, abejoję, ar tiesiog, mokslininkai, siekiantys tikėti ko mažiau, užtat patvirtinti ko tikriau. Būtent mūsų, skurdžiadvasių pagrindu yra įmanomi branda ir mokslas ir jų pagrindu, susikalbėjimas ir bendrystė. Besaikis didžiadvasis, savanoris kankinys, akiai tikintis neturi ką Dievui paliudyti, neturi kaip su Dievu bendrauti, negali beribio Dievo papildyti. Toksai nebręsta, nedalyvauja moksle, neprisideda prie susikalbėjimo, nė bendrystės, nepaiso žmoniškų mąstų, ir visa tai jam nereikalinga. Jis gal kaip angelas priklauso dangui, bet ne šviesuolių bendrystei. Galiu pasakyti ir taip: „Palaiminti neprisigalvoję: jų yra šviesuolių bendrystė.“

O Jėzaus Palaiminimai baigiasi žodžiais, „Palaiminti persekiojami dėl teisumo: jų yra dangaus karalystė.“ Eina kalba, kad gerą darantis žmogus nukenčia nuo kitų, kuriems nepatinka jo gerumas. Pats Jėzus buvo nukryžiuotas dėl to, kad jisai buvo per daug geras, jisai išsišoko savo gerumu, ir mes, žmonės, dėl to ant jo mirtinai pykome. Aš savo gyvenime, kaip ir kiekvienas rimtas šviesuolis, daug kartų buvau nustumtas, išmestas, nuskriaustas, užmirštas dėl to, kad buvau geras, ir dargi dėl to, kad rūpinausi nelaimingaisiais, juos užstojau, su jais susidėjau. Patirtos neteisybės pakankamai kuklios, bet ir tokių užtenka. Jos yra mūsų šviesuolių narystės kortelės. Jų pagrindu vienas kitą atpažįstame ir susikalbame, kokioje būklėje gyvename. Su tokiomis kortelėmis esame palaiminti.

Prasminga gilintis į Evangelijas, mokytis iš Jėzaus, bandyti jį suprasti gyvenimiškai. Tačiau man asmeniškai neryšku, kas liko iš jo judėjimo. Kam rūpi įgyvendinti Pamokslą nuo kalno? Tokio žmogaus nesutikau. Dauguma žmonių juo net nesidomi.

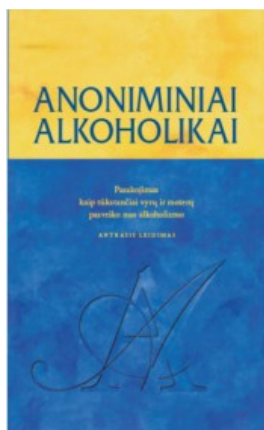

Iš kokių judėjimų galėtumėme pasimokyti? Mane ypač domina paskirų žmonių įsteigti judėjimai, juk ir aš to siekiu. Gražus pavyzdys yra lietuvių tautos šauklys dr. Jonas Basanavičius. Jisai suredagavo pirmą „Aušros“ numerį, kurį 1883-1886 m. leido Lietuvos mylėtojų draugija. Šiuo pagrindžio mėnraščiu rūpinosi dvylika veikėjų, jam rašė daugiau kaip 70 autorių. Tiražas tebuvo 1,000 egzempliorių, tačiau leidinys turėjo milžiniškas pasekmes telkiant lietuvius veikėjus ir žadinant tautinį sąmoningumą. Panašiai, mūsų žiniaraštis „Laiškai šviesuoliams“ yra mūsų judėjimo pradžiamokslis. Teisingai darome pirmoje vietoje pristatydami mūsų šviesuolių išgyvenimus, asmenines brandos patirtis. Šiuos rašytojus laikau mūsų judėjimo tikraisiais dalyviais. Jų išgyvenimai atspindi mūsų judėjimo įvairovę ir tikrovę. O juos papildau besikuriančio šviesuolių mokslo pagrindais. Pradžiai, tai yra mano asmeniškai išvelgti dėsningumai. Bet įsivaizduoju, ko toliau, to labiau žiniaraštis nagrinės klausimus, kuriuos parūpins mūsų besiplėtojanti veikla, mūsų sueigos ir pabendravimai, mūsų naujus dalyvius. Kartu su žiniaraščiu išsivystys mūsų sąvokų kalba kuria susikalbėsime. Esu pasirengęs kas tris mėnesius išleisti naują numerį. Bet jeigu tik mūsų veikla pareikalaus, ir bus kas rašys, galės išeiti ir dažniau. O po trejų ketverių metų būsime prisikaupę patirties ir surinkę medžiagos „Vadovėliui šviesuoliams“.

Svarbus pavyzdys tokio vadovėlio yra skautų judėjimo steigėjo Lordo Roberto Baden-Powell'io 1908 m. išleista knyga „Skautybė berinukams“. Tai margi knyga aprėpianti gyvas paskaitėles apie skautų vertybes, patarimus kaip skautams organizuotis, ir galybę skautus ugdančių veiklų, žaidimų ir užsiėmimų. Knyga parašyta jaunimui. Milijonai jų ėmėsi savarankiškai burtis ir skautauti. Knyga naujai pritaikyta kiekvienai šaliai ir kiekvienam laikmečiui. Su laiku parduota daugiau kaip 150 milijonų kopijų. Iš vieno žmogaus išplaukė ištisa kultūra.

Kitas svarbus pavyzdys yra Anoniminiai alkoholikai, kuri 1935 m. iškilo iš Bob ir dr. Bill pastangų laikytis blaivybės. 1939 m. išleido knygą „Anoniminiai alkoholikai: Pasakojimas kaip tūkstančiai vyrų ir moterų pasveiko nuo alkoholizmo“. Nemokamą **vertimą į lietuvių kalbą** galima susirasti internete www.aalietuvoje.org Knygoje aprašyta alkoholiko būklė ir anonimų išbandytas dvylikos žingsnių kelias gyventi blaiviai su likimo draugų pagalba. Aptartos organizacinės tradicijos. Antroje dalyje gyvai pasakojimos asmeninės istorijos. Lietuviškame leidinyje septyni pasipasakojimai yra iš Lietuvos.

Šiems judėjimams labai svarbūs yra narių susitikimai, tai yra, skautų sueigos ir anonimų susirinkimai. Tikiu, kad su šiuo žiniaraščiu mes šviesuoliai galėsime prisistatyti kitiems ir taip pat bendrauti tarpusavyje. Pabendravimais ir susirašinėjimais įsisiūbuos mūsų bendradarbiavimas.

Šviesuolių judėjimas kai kuo skiriasi nuo skautų ir anoniminių alkoholikų. Mums rūpi pirmiausia ne jaunimas, o mes patys, suaugusieji, jau pakankamai subrendę. Kaip galėtumėme bręsti toliau? Mes veikiame atvirai, viešai, savo vardais ir pavardėmis. Mes nepradedame nuo Dievo, nuo aukštesnės galybės, o verčiau pradedam nuo savęs, nuo savarankiško mąstymo, ir tikrai pažinę save, savo kartinę vertybę, siekiame kitų šviesuolių bendrystės, ir tikrai po daugybės išbandymų esame linkę išvelgti ir pripažinti kur ir kaip Dievas reikalingas mūsų bendrystei.

Iš kokių dar judėjimų reikėtų mokytis?

Man asmeniškai daug reiškia „Minčių sodo“ patirtis. Ją aprašiau moksliniame pranešime anglų kalba: **The Orchard of Thoughts: An Alternative Culture of Growing in Not Knowing**. Išvystėme savitą kultūrą branginančią šviesuolių vertybes. Tačiau mano įmonės skolos išaugo, neįstengiau jų atmokėti, galiausiai bankrotavau. Dabar bandau kažką panašaus, bet ne įmonės pagrindu. Turiu kažkiek santaupų, tad galiu metus dvejus nesirūpinti pragyvenimu. Atpuola verslo rūpesčiai, kaip kokias paslaugas siūlyti ir parūpinti.

Žaidimo „Atpažinkime Lietuvos šviesuolius“ atsakymai!

Pirmoje eilėje, iš kairės į dešinę

- 20 LT poetas Maironis (Kunigas Jonas Mačiulis)
- 10 LT lakūnai Steponas Darius ir Stasys Girėnas
- 200 LT filosofas Vydūnas (Vilhelmas Storosta)

Antroje eilėje

- 2 LT blaivybės puoselėtojas vyskupas Motiejus Valančius
- 1 LT autorė Žemaitė (Julija Beniuševičiūtė-Žymantienė)
- 50 LT „Aušros“ redaktorius daktaras Jonas Basanavičius

Trečioje eilėje

- 100 LT istorikas Simonas Daukantas
 - 500 LT Lietuvos himno autorius Vincas Kudirka
 - 5 LT kalbininkas Jonas Jablonskis
-

Draugystė ir draugijos

Savo įmonėje „Minčių sodas“ nedraugaudavau su dalyviais.

Jaučiau, kad tam neturiu nei jėgų, nei laiko. Nenorėjau parodyti didesnio palankumo vieniems nei kitiems. Norėjau kryptingai laikytis veiklos tikslų.

Dabar jaučiu, kad šviesuolių bendrystė turi kaip tik laikytis draugystėmis. Tenka su kiekvienu draugauti. Galiu išlaikyti sau būdingą kryptingumą, bet negaliu išlikti atokus. Jau dabar žinau, mano pažintys yra ir bus asmeniškesnės, šiltesnės, svarbesnės, vaisingesnės. Manau, tai ugdys mane bet taip pat ir kitus, juk tikslas yra ne šiaip draugauti tarpusavyje, o plėtoti visiems atvirą prasmingos draugystės tinklą.

Berašydamas šį žiniaraštį įsidėmiu, kad šviesuolių bendrystės pagrindas yra žmonės jau mokantys savarankiškai mąstyti. Manychiau, mums toliau svarbu išmokti šviesiai draugauti. Ir tada labiau susigaudysime, kaip su Dievu draugauti, kaip jį gerai pakalbinti.

Pastebiu, kad mūsų veikla linkusi vystytis draugijomis vertybių pagrindu.

Laisvės draugija Lig šiol didžiausią susidomėjimą šviesuolių veikla parodė Alytaus pataisos namų nuteistieji. Pirmiausia susipažinau su Silvijumi Pokštu. Su juo kelerius metus susirašinėjau po to kai tapau jo sūnaus krikšto tėvu. Jisai mane pakvietė vesti seminarus. Vadovybė sutiko. Gal kokius šešis kartus ten buvau. Dabar jau Silvijus laisvas. Jam tai buvo prasminga ir kai kuriems kitiems taipogi. Anot jų, šviesuolių veikla atveria laisvę, galimybę atsisakyti primetamų rėmų. Jie randa pagrindą save laikyti laisvais žmonėmis. Jiems svarbu stiprinti ryšius tarp tebesančių nelaisvėje ir išleistųjų į laisvę. Visa tai man asmeniškai patvirtina, kad einame geru keliu, tiesiog šventu keliu.

Šį žiniaraštį rašau pirmiausia Alytaus pataisos namų šviesuoliams. Jiems jį išsiųsime ir, vadovybei sutikus, su Silvijumi juos aplankysime ir naujai tęsime mūsų veiklą. Jų pagrindu vystysime laisvės draugiją, kurioje galės sudalyvauti šviesuoliai, tiek zonoje, tiek už zonos, tiek laisvėje, kas tik puoselėja laisvę.

M A T H 4 W I S D O M

Aiškumo draugija Kai kur užsiminiau, man asmeniškai labai rūpi mano užmojis viską žinoti ir tą žinojimą gražiai taikyti. Įžvelgiau daugybę proto sandarų, sąvokų kalbos pradus. Šiame žiniaraštyje vis parašysiu apie tai, kiek tai naudinga gyvenime, ypač šviesuoliams. Ieškau, kas norėtų bendromis jėgomis tai moksliškai plėtoti. Tokiu būdu susipažinau su fiziku Thomas Gajdosik. Jisai kas mėnesį man skiria laiko, kad galėčiau jam nupasakoti, kokią pažangą darau savo filosofijoje, taip pat susijusioje matematikoje ir fizikoje.

Esu skaitęs daugiau kaip 40 mokslinių pranešimų apie savo filosofiją. Su Lietuvos mokslo tarybos parama skaičiau tris pranešimus Pasaulio filosofijos kongrese, Beidžinge, Kinijoje, 2018 metais. Visgi, labai abejoju ar įmanoma filosofijos pagrindu susikalbėti, juk mūsų laikų filosofai netiki, kad gali būti kokia besąlygiška tiesa.

O matematikai būtent darbuojasi su besąlygiškom tiesom. Tai jų duona. Aš savo ruožtu turiu mokslo daktaro laipsnį iš matematikos. Jau penkeri metai kaip grįžau prie matematikos ir džiaugiuosi, kad joje randu savo surinktas proto sandaras. Pradėjau kurti svetainę Math4Wisdom.com pristatyti „matematiką išminčiai“. 2022 metais tikiu kas mėnesį sukurti YouTube vaizdo įrašą papasakoti kur aukštojoje matematikoje pasireiškia mąstymo rėmai. Viliuosi, kad surasiu pakankamai rėmėjų, kad jų paramos užtektų pragyvenimui.

Šalia Thomas, pažįstu dar tris matematikus su kuriais pasikalbu kas pora savaitių ar kas kelis mėnesius apie mano filosofijos ryšius su matematika ir fizika. Jei šie ryšiai pasiteisins, kaip teisingi ir turiningi, tai gal jie ir kiti kada įsitrauktų į šviesuolių judėjimą. Thomas pasiūlė, kad tai galėtų vadintis aiškumo draugija.

Susikalbėjimo draugija Užaugau Kalifornijoje, tautiškai sąmoningoje lietuvių šeimoje. Susidraugavau su vienu kitu Lietuvos žydų (litvakų) palikuoniu. 2012 m. susidūriau su nuoskaudomis, kad Lietuvos valstybė kai kuriuos Lietuvos žydų skriaudėjus, kaip antai Kazį Škirpą ir kapitoną Joną Noreiką, viešai gerbia kaip Lietuvos didvyrius. Įsigilinau ir išsiaiškinau, kad 1941 m. visi lietuvių tautos valios reiškėjai Lietuvoje raštais ar darbais nusikalto žmonijai žydų atžvilgiu, prisidėdami prie jų turto nusavinimo, jų laikymo getuose, jų išžudymo. Padariau daugiau kaip 100,000 nuotraukų archyvinių dokumentų. Ir pats susidūriau su Lietuvos valstybės atkaklias pastangas iškreipti istorinę tiesą.

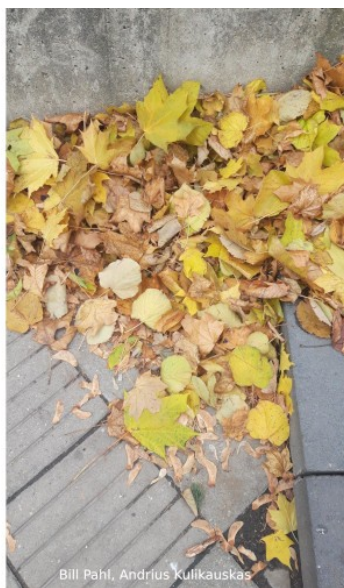
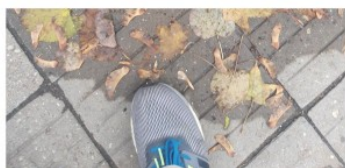
Kaip taikdarys, nuolatos rūpinausi gerinti lietuvių ir litvakų santykius. Mane dažnai priimdavo istorikas dr.Arūnas Bubnys. Šiuo metu jisai yra Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro generalinis direktorius. Rengsime pas jį pokalbius jautriais Lietuvos istorijos politikos klausimais. Gali būti, kad dalis šių

pokalbių dalyvių susidomėtų šviesuolių judėjimu, panagrinėti nuodugniau, kaip palaikyti susikalbėjimą. Su laiku gal veiktų susikalbėjimo draugija ar atjautos draugija.

Draugystės draugija Pasaulyje yra daug vienišų žmonių. Kaip jie galėtų vienas kitam padėti?

Vasarą man paskambino nepažįstama senutė. Pasirodo, aš buvau prieš keletą metų jai bendrabutyje palikęs dovanų dėžę, šokolado dėžutę ir laiškėlį, kad norėčiau su ja pasikalbėti apie jos giminaitį, kapitoną Joną Noreiką. Ji kreipėsi į mane pagalbos. Anot jos, pikti žmonės šildė jos buto sienas, norėdami ją išvaryti, kad ji ten nebegyventų. Iš tiesų, vasara buvo labai karšta. O kaip man jai padėti? Ji gyvenime vienu viena.

Pažįstu daugiau tokių žmonių. Kaime gyvena paraližuotas vyras, kuris lovoje guli keliolika metų. Pagalvojau, būtų jiems labai sveika priklausyti telefoniniam pažinčių klubui. Jeigu turėtų su kuo daugiau pasikalbėti, jiems visai kitaip gyventųsi. Susipažinau su laimingesne, supratingesne, visai šviesia močiute, kuri sutiktų pabendrauti. Jinai gerą pusvalandį pakalbėjo ir su vienu ir su kitu. Tuom viskas kaip ir baigėsi. Bet gal ateityje kam nors tokia veikla būtų prasminga.

Laukiame kito numerio

Laukiame iš jūsų žinių, minčių, laiškų, rašinių, paveikslų, nuotraukų kaip bendrystės ir bendrumo, kaip palaikote kitų brandą, kaip įsivaizduojate šviesuolių bendrystę. Tai bus pagrindas kitam „Laiškai šviesuoliams“ numeriui. Prašau iš anksto parašyti, jog sutinkate, kad mums siunčiama medžiaga yra visuomenės turtas, vardan kurio atsisakote autorinių teisių.

Iki kito numerio tikimės surengti vieną kitą pabendravimą nuotolinėmis vaizdo ryšio priemonėmis. Galėsime juos atpasakoti, taip pat susitikimą Alytaus pataisos namuose, jei tik jisai įvyks.

Šiuo pirmuoju žiniaraščiu atsiveria įvairiausios veiklos galimybės. Ypatingą dėmesį telksiu tiems, kurie nori rimtai įsitraukti į mūsų veiklą. Visgi, yra svarbu neužsidaryti, neatsiskirti ir neapsiriboti. Mano draugas iš Marquette Parko kvartalo Čikagoje, organizatorius Joe Damal, man primindavo pastoriaus Martin Luther King Jr. žodžius „Kiekvieną sveiką organizaciją supa platesnis judėjimas.“

Švieskime!

Andrius Kulikauskas, Redaktorius